

Einer Menschheit eine Sprache! Menade bal püki bal!
Unam uni generi humano linguam! For one mankind one language!

Zur
neuesten Kulturforschung.
Al kulivavestig nulikün.

◇ Herausgegeben ◇

zur Vermehrung der Weltsprachelitteratur und zur Verbreitung der
Weltsprache System Joh. Mart. Schleyer

Pesepüböl

al mödam volapükaliterati, ed al pakam volapüki segunü
sit Y. Martin Schleyera

von fa

Anton Schacherl,
löpitidel e spodel volapüka
Plattetschlag 1895.

Im Selbstverlage des Herausgebers
Anton Schacherl, Plattetschlag 23, Post Oberplan, Südböhmen.
In itapüb lautela.

Lüjonob atoso ya su obuki oba, potiädöl

„Talalekugön Geniala“,

„Läpolots teorik e plagik (reliks) al popikuliv ed al
menub e menidig bevünetik“,

kela ninalisedi iso ya nunodob, efe:

Bivöds

1. Fästep in jen e kulivavob veratik
2. Vil libik
3. Mosed, Braman, Budhan e Kristus
4. Kis binos popikuliv?
5. Lovikred
6. „Zug ali vesüd“, (rig e begin kuliva alik)
7. Stükäl tonas
8. Numön jü 10 in püks 25
9. Vio beglidomoks pops.

Nt. Osegivob täno buki dö püks valik Tala,
ed alos bevökömob kevobelis, ibo volapük vedomöz
as pük veratik vola, alikan yufomös ko läpolots
e bonedams, ed kömöbs vifikumo len zeili. God
läbädömös vobi oba, ed obsikas valik!

Einer Menschheit eine Sprache!
Unam uni generi humano linguam!

Menade bal püki bal!
For one mankind one language!

Zur
neuesten Kulturforschung.
Al kulivavestig nulikün.

Herausgegeben

zur Vermehrung der Weltsprachelitteratur und zur Verbreitung der Weltsprache
System Joh. Mart. Schleyer

Pesepüböl

al mödam volapükaliterati, ed al pakam volapüki segunü
sit Y. M. Schleyera

von fa

Anton Schacherl,

~ löpitidel e spodel volapüka ~

Plattetschlag 1895.

Im Selbstverlage des Herausgebers
Anton Schacherl, Plattetschlag 23, Post Oberplan, Südböhmen.
In itapüb lautela.

217732-B. Esp.

Druck von Aug. Gothmann, Budweis (Böhmen)

Johann Martin Schleyer,

datikale volapüka, monsinyore romo-katolik

in Konstanz,

e volapükanes valik

Tala lölik

kösekom buki at

fulü

löf, stim ä divodug:

lautel.

Johann Martin Schleyer,

dem ehrenwerten Erfinder der Weltsprache Volapük,

dem römisch-katholischen Monsignore

in Konstanz,

und allen Volapükisten der ganzen Erde

widmet dieses Buch

voll

Liebe, Ehre und Ergebung:

Der Verfasser.

V o r w o r t.

Es läßt die Welt zurück sich nimmer wenden!
Wer einmal nur hinaufgeblickt zum Licht —
Und mögt Ihr immerhin ihn blenden —
Das Licht verläugnen könnt Ihr ihm doch nicht.

Das wahre Licht, welches allen Menschen leuchten soll, was ist es anders, als die Wissenschaft, die Erforschung der Natur, des Altertums, u. s. w. Alle Schranken hat sie bereits durchbrochen und nur ein Hindernis hemmte bis jetzt ihren kosmopolitischen Lauf. Es ist die Menge der Sprachenverschiedenheiten, und aus diesem entwickelt der Nationalhaß. Um Wissen zu verbreiten, praktische Wissenschaft, tritt denn auch dieses erste wissenschaftlich-weltsprachlich geschriebene Büchlein seine Reise durch die Welt an, zu allen Völkern, allen Nationen der ganzen Erde. Ägypter, Japanesen, Chinesen, Australier, Afrikaner, Indier, Persier, Amerikaner, Russen, Türken, Portugiesen, Italiener, Polen, Böhmen, Griechen, Spanier, Franzosen, Engländer, Schweden, Holländer, Dänen, Deutsche, Ungarn; Christen, Juden, Heiden, Brahmanen, Türken, Buddhisten, Allen, welchen dieses Büchlein zu Gesichte kommt, Allen ein brüderliches „Grüß Gott!“ und nationalitätenhaßfreies: „Willkommen!“

Was die Schreibung des Büchleins anbelangt, so sind die in demselben eingeschalteten Worte aus verschiedenen Sprachen stets mit weltsprachlicher Schreibung wiedergegeben: für „c“ ist stets „z“ oder „f“, für „j“ stets „y“, nur „ch“ wurde nicht in weltsprachlicher Schreibung geschrieben, dieser deutsche, slavische u. s. w. Laut ist zu lesen wie in der Weltsprache „q.“ So möge denn dieses bescheidene Büchlein seine Reise durch die Welt antreten, es wünscht ihm das beste Glück

der Verfasser.

Plattetschlag, im Jänner 1895.

Bivöds.

No leaomok geflekön vol fövo!
Kim ya esuilogedom al liti —
E bleinols-la omi deno —
No kanols, fenesiön ga ome liti.

Lit veratik, kel litomöd menes valik, kim binom votik, ka nolüg, vestig nati, itimi, e l. Mietis valik ya edablekom, e nelead te bal estöpom jü nu goni omik kosmopolik: binom möd pükadifas, e se at pelefomöl: netahet. Al pakön noli, nolügi plagik, beginom ibo id at bukil balid nolügik, volapükopepenöl tävi omik da voli al popis valik, netis valik Tala lölik. Güpänans, yapänans, cinans, talopans, fikopans, nidans, persans, melopans, rusans, tükans, portugans, tälans, polans, bömans, glikans, spänans, fransänans, nelijans, svedans, nedänans, dänans, deutans, nugänans; kritans, yudans, pägans, bra-minans, budimans, slamans: valikanes, keles bukil at okömom al logädi: valikanes blodiki: Glidö! e netahetilibiki: Vekömö!

Kis lonos penami bukila, binoms vöds peninyu-
möls se püks difik egelo pepenöls ko penam vola-
pükik: pla: „c“ aibinom „z“, u „k“ pla „j“ ai „y“
(seledno binom „fch“ pla „j“), te „ch“ no pepenom
in penam volapükik, ton at deutik, slavik, e l. aibinom
al lilädön äso in volapük „q.“ Beginomös tävi omik
at bukil mükik da voli, vipom ome läbi gudikün

Lautel.

Plattetschlag, 1895, balul.

Al vestig nulikün kuliva.

In kulivajen, ed in nolavageb kulivapopas nulikum eninsumom godav lonedotimo sölustadot vemo negönü nolavs votik, e lefulot omas. Neb, e po om äpubom filosop, u sapav, ko flagam, binön nolav nolavas. Bi mödna äfinom in spegs teik, e glun loegama äbälüdom diso futs, kömom in tim nulikum boso in mi'kredät. Flitäl legretik nolavas kulädik (craft) sonemiko büo natavs, labom in tim nulikum ate lätikume jino dukami älüjonom. Linkipa'vedav, e votam vobädafomi äleadoms, süglöfön valüdiko popagobavi se lensiads töbik. Nolavs valik denu kogonoms in nolav dö menagen, e jens oma in kulivajen. Verato stadom id at in filapün nolavageba molädik, nolavas valik votik laboms tefi al om, e ninflumoms in omi, kapälöl veratik. Mutobsok klülälön dö atos nilikumo. Vio nabik äzugon vöno miedis otas, if älüjonon ome neb jen valemik spadi lesmalik. Jen Glikäna no pekanom, konedön, nendas luüno lekanelanems aniks penemoms. Teldiko golom jenataibapenel so veito, vio söl Kohlrausch vönik, al stitön nindiloti (Rubrif) plo kulivajenot, in kel noe poedels, lekanel, e nolavels pänemoms, soi datuvels, e kaenels, a. s. Peter Hele, datuvel pokaglokas, datuvel filaskut, e l. Abu ke os no binom dakupik suäm kulivajenot. Nolales äyeltuma äsugolom ya fek, das gebe jenavestiga, e jena-penam ko numam omik de regalayels, pugadels, püdajötams, felumufams länalabams, e l., nögo bos defos löliko binuglikos. Nilüno äpuboms tävels, kels etidoms denu'meditön dils jenlik biba litü sevam länastükas et, su kels ejenoms zits tefik. Lebesevik ko nat, klüm, glun, vol nimas, e planas anuik äbinon levemo gudikumo kaniko, al mekönok magi länülo veratik plo fegolüp fagik et; pälasigon no fövo su fän gudövilik, abu mödna citöl. Äbeginon vestigöni, vio efömom-öx-la lif popas in löl gretik, abi in foms smalik, vädelnik omo in tims ets. Plo glikans, e romans eseglofom ya lonedo bäledüpanolav. sonemiko „Antiquitäten“ as patatabled.

Ätuvon, das kösumikose at, vädelikose eb sukü dul oma, binos al nüspadön veüti gretik plo ved. Vio möds elifoms, pop komunik efidom, edrinom, ekleotomok, elödon, epükon, etikon, ekredon — valikos atos äseivon as leveütik. Blefo, äbeginon al vestigön, e bepenön jeni popas, e no fövo jepelas, tidelas, e pefanölas (Geißeln). Nu ävedom leveütik nenum smalöfas nelogik, len kels elso ebeigolon nedilsumik. Kulivajen äbinom no fövo te jen dö lekan, e nolav, dö foms tata, e relas, sod ädasumom lifamanifädis **valik**. Al yufanolav talava ätridoms tableds natava, eivedöls bevüno, difiks, bü valikos popanot. Älütridon popagob yunlik, ed atos, kelos elso elogedon plü as nolav mäkabas, e seledas, kulivajen stadom su stabs, das beginom al vedön nolav valemik dö men, e jinom al suisugön tabledis valik, votikis nola. Men, maf dinas valik topomok in zenodi nolava at, kele no binos voöpo menlikos valik. Öned kuliv kapälobs seki dunotis valik, menikis, kel votom fomis e pubis nata ko nolön e vilön menik. In suemod veütikün vöda kanonöv kulivajeni stedo jen voba menik nemön, nati geilöl e diseiniko votö!. Lä suem so veitik falom öned tiädi at jeno menadajen valugik, bolitik, sozianik, relik, linkipik, lekanik, nolavik, e l. Pug manimölodik, vio suseitön de bumastoin su bumastoini; datikam siti nulik, äso lifakodöt egudumöl, ed ebadumöl dubü lifajuits nulik; votams vobädübafofas, äslik votlöf pükageba balik in vödil alik; — ats valiks binoms zids kulivajena in veit at suema nolava at. Smaveratiko, if tefom semöpo lonam, das givos in nolav smalis nonik, kel dalon nebeloigön, so zidos iso. Se kulivajen menada, kulivajen loegoms ebo ko nited patik smalis et, kels binoms in möd omsik, in lemödavobädöt dulik gle'mekiel lefomama valik. Besäkobsok al stöfi voik, kel fomom dini kulivajena, al kulivi menik ito. Ibeginom ko suf mena su tal. In fogin kläna peveadöl, nedadrano binom obes bozed, da kel — natiko te nevifik — isükomipomok as bid nulik se nimámodávüm. Btijen at no ipöleadom mebamalis, bi ebo fägs plös bisäik gö gonü kuliv, fomajen, enüpladoms, sikodo edefoms rigadiko. Kel lefomam lonedik, kel duinan tuvemik de vob kosuemik ineodom, das lemekomok püki oma men hordenas (Hordenmensck)! — E kel veg veitik des pük al penädi, e dunöfis votik lekanlik, u lekaniliegik, kels eneodoms, al mekön lepenädis kulivajena, jäfön mebamalis kuliva, se kels nu notans magi kulivalefoma töboms, al kosiadön! Sevam

valik fegoluga kanobs, dagetön te des fin liföl. Ko siens obsik anuik logobs, e särätobs mebamalis ets bäledikün, kels fomü se'sepots, e tuvots väbido biseitoms. Feleigobs tuvotis, tuvikosis ko sibirikos nogo lä obs, ab mutobs, kautön, alno mekön pökani-ludis se sümöfs fädik. Lenkips tel votik, liföls plo ülkulivajen menada yufoms obes levemo. Tävs zi vol eseivoms popis, lä kels nogo sibirinoms stads, e lifafoms, kels stadoms nilo ülstade niludlik. Namsumot votik lofom loegam cili in yunalefomam oma äsi mena atima valiko. Vätopo in lif atimo lenulikün in zenods lefomik levemik kuliva molädik kölkömobs lemänotes itimas, ed istadas, vätopo pazümobs fa mebs kulivastadas bäledikum. Smalöfs luünik, vädelnikün, smiliküns dagetoms lifi un, bäkuni veitik, dibiki plo loegel ko logs peplägöls kulivajeniko; ab atos blöfos denu levemo, das valiko no givos smalöfis nemalik plo kulivajen. Al säks lenitedik lonom at al beginis, e rige kuliva. Kulivavestigel löstänik, Yulius Lippert nemom as näm möfik menakuliva valik lifaplokudi. Binom ome vul takedöl fimo in Tal, se, e ko om kuliv alik, e valik daglofom. Su os al gedukön binoms: datuv vafas balid, e pliemas; jafam de lons; e stabam de tat; e komot, e l. Kis malos-li kuliv popa bal, len bos sevobs-li omi? Gesags binoms ledifik. Num un kulivavestigalas sagoms: Pop et binom kulivikün, kö vof pastümof gudiküno; Liebig niludom: Pop ut mesedom pami, kel kösumom sobi mödikün; lekanafien sagom: Kö ted floredom; militer sagom: Kö tasteifablümöms binoms lefulnikün; balikan sagom, kö jelatolab, votikan, kö libated sölom — kim de valikans at labomli giti? Alikan de söls at givom pläni vobädik kela, kela kulive binom. Kuliv binom käl; valikans plo atos vögoms, uso, kö niteds o m s i k, tikäliks, ladälik, materiks, e subyetik pakäloms e papüdoms mödiküno — i kuliv geilikün binom al niludön. Sikodo kuliv geilikün patuvom, kö plo valug käli lemöglikün nitedas valikanes leadon, govön. Plokud valemik, legitik, lexänik lukidukön plo valikans, binos atos zeil subimik kuliva-steifamas molädikün, gretikün, e valikün, datikama lekanapüki, o. b. volapük ela Schleyer. At dalom, venüdön suemü obs, al lesagön, das kulivi veratik steifom. Volapük binom ple obs seffored geilikün kuliva menik, nom geilo südik lifa, kel kanobs, bitopälön plo duin, e leadön mena.

Dö men büjenlik.

Do nolav de men büjenlik binom nogo leyunik, labom deno al supenön sekis so gretik sis datüvs nolala fransänik G. Pouchet lä ferotibum in Sulüfransän, sos nu töbo un balikan kanom besölön dini lölik. Fe imekon ya tuvotis dabalik in tims elso, äleadöls kludön su bäled legeilik menagena; ab vestigs at äilaboms timi lonedik neläbädi smilöfa. Alos äkömos, das nolal mäkabik, fransänik Kuvier valiko änonom sibini mena sepik. Stüm Kuviera äbinom sogretik, das nogo 1818 vestigs nolala deutik Ballenstädt dö diluvina'men päkodemoms as lovekredik (feđerisch). Danü vönotav, e talav päbevikodom nu tim at. Tatopü al lovebrünot bibik susü'sätoms ya koneds lugodik popas, sotimo yels tumemils. Sesebots nulikün in Güpän blöfoms, das ibinom büo yels 6000—8000 uso kuliv, kel ineodom al lefom oma timi so-lonedik. Lonedo jinom obes timaspad feileigü jen, blefo al talav, kel blöfom sibir mena leigüpo ko kel nima gretik in diluvina'tim. Tuvots fransänik lä Amiens 1836—1840 äkodetoms, al xämön vätopo, ed ätuvon mödlik vafis menik lebäledikün, gravoinalecüdüs tagedo ko bom fa mamut, e rusbelaf. Sotimo ätuvon felis lölik vafas at ülbäledik, cibis, neifis, dägis, e speditipis, kels jonoms su sibirön fabröpas al mekön pliemis at, ud i lüjonoms-la al pugöpis. Pato brünoms böfüdi liegik fluma'nebels, e ninvags. Lebaliko in Fransän pexämoms ninvags za 400, eikömon al finaseki, das ninvags pilödoms tagedik fa mamut, rusbelaf, renaf. e fa men. Timaspad ko'liföna at ibinom-la gretik, ibo mödna tuvon jüdis jü al vel de boma'lemäns ovebalvoto, peteilöls dubü zemsintoina'fomams (Tropffsteinbildungen). Nogo delniko födoms ninvagivestigs, pajäföls fa kopanöms e regefs atimo, stöfi nulik, völadafulik. Tim stoinastumas, stoinüp panemöl, panindilom in dedilüps kil (vönik, zenodik, e nulik), jötom ko tüp neolitik (neolithische Periode), pakaladom dubü Zelt (de celtis = cid = Meißel). Tim balid (mamutatim) blöfom stumis rigikün, e pakaladom dub os, das no len ots namots pifimoms. Tim telid pakaladom dubü stoinavafs, e panemom renafatim. Se tim at tuvots mödikün lieinoms. Pliems se tüp neolitik sikoms dubü smufet, e laboms ya namotis. Atimo nek bedotom fövo rigi pliemas at fa menanam; vöno egi-

vomsöv kodedi al bitopäls lovekredikün. Plinius enemom omis as „pled nata“ (Spiel der Natur). In Bretän egebon omis as jelamedis kolü tikäl badik. Lisälans dabalik dido edalogedoms kolagi. Ya limepal Augustus, ejonöl ome lekanavobädübis somik su Kapri(nisul), enemom omis as vafs jamepas lugodik. In zenodüp (Mittelalter) elesevom rigädiko rigi omsik koapasanel papa Klemens VIII., söl Merkati. Abu po äso pi elenlogon pliemis at as milagi, vio menad valo klienom, no al kredön len milags veratik, abü al yulön len pölubiks. Ko stoinöms pemekom begin balid lekanöna menik, valik, ifi veg des gravoinalectüd balid jü lekanavobäd lefulnik atima binom lonedo, e töbiko. Yelis 200.000 jü 300.000, kelis niludön nu as timaspad lefoma menik, no binoms-la tumödikis, pato if plöpos, al fimön vegedis sibina menik in tim terziäroina. Solonedo timüp at binom-la su glunäl jenik, soblefik binom feleigü lefomatim Tala obsik, zisumöl yelis balions. Aliko ebisegolom ked lonedik de votams in lefom menik, büfo esenon neodi, nunodön dalifübis omsik mudliko, u penädliko, ed äslik foetan atima, also ileadom, beigolön i stoinüpamen yelmilis nen fästep nemadigik. Geb metalömas ämalom fästepi gretik, e ferüp, älükömöl nu al lefom so'nekösömik, das sagon de feralifüp, kanom, gelogedön leiko su fegolug lonedik. Va oidulom, binom säk, kel muton, nonön lenlogedü finodaseks ko lümin. Lümin labom lönigis, kels alos binoms, al fedranön feri, e bi binom ninik in tal solieglük — $\frac{1}{12}$ Tala binom-la se lümin, du te binom $\frac{1}{48}$ fer —, e suäm pauna lümin ya des maks 4000 efalom su maks 4, binomök-la no fövo fagik tim geba omik valemik. Säc, in kel stad lefoma menik astadom, no pakanom, be-geptükom zelädiko. Veg lonedik, töbik kuliva menik binomöd obes spör, ko näms valik al veiti'steifön, ed al kevobädön al dagetam palada su Tal, kele nogo kolvobobs.

Dö lefomam kulivi menik.

Vöds poedana romik Terenz: „Nil humani a me alienum puto!“, „nos menlikos binos obe voöpik!“ kanoms i völadön as devied kuliva'vestiga. Lä fästep milagik natava, kel goni stelas vüspadik sila bekalom, e mafom tipünis geilükün Tala, äso dibis

mela, kel ko mikoskop yumi stoinas nu sutegom, äso elso evestigom keli planas, e nimas; lä ful at sevübas dö dins valik pejaföls flekomok loged denu geo su meni ito, kel fa nolals zenodüpa ya esuemom as volil. Kis lönosli no valikos al sev mena? Ot ebeginom ko sanav, kel tö in yeltum 15. egetom giti, al dilimön funi menik; also pefrutom fästep alik tö dubü dejafam lucödäti. Xämamods valik, keles disojedom s nati nelifik, pavöladoms plo sev mena. Nailinakölin s dibosätik noe jafoms obes täpis, e kleotädis kölanidik, soi gebobs omis al kölon nevalöminis difik lä dilim zebümi öned mikoskop. E deno stadobs in at xäm leveütik, in sev buma linedikün zebüma tö in begin nola. Subum nogotima menik ab leadom sevön obes, das men stadom su tip jafota. Stimamal oma, kel lukibrinom ome diniti geilikün, atos binos gret zebüma oma, kel binom vobädöm lezesüdik tikäla omik. Pub senedik mena binom mänifodik. Pubom nobik, e jönik, äso sagom doküm bäledik: pejaföl segunü lemag Goda, in pops pestüdöls, kels sevobs gudiküno; lüedik, e hetlik in foetans sonemik, kelas koapalönugs, kelas bludidesit, e lejeköf meboms len nims. Logobs menabidis bapik depubön öned logs obas, abu no sikodo, bi no binoms lefomafägik, sod bi in komip ko itisük menabidas geilikum pabevikodoms. Deno elefomomsok mödikans, ed ävedoms se kanibans, mens südik. Ko mid, e blod licinobs fa imens vönikün obas, e te plo balimabinug givos deilöni, pops konsefomsok, ifi votoms nemi, e menagen ito eitodom sis sibirinom risköfes valik nos'ama. In nolav tö täno sevobs dini kurato, if nolobs, vio evedom. Os tefos de stoin, äso plana, e nima. Ifi esagoms filosop-ans, rig mena paveadom in klän ne'dadranik, deno dranom lit nolava nu id in dagi bütima, e beginos ya, al vedön klilikum. Binom God öt, Keli grestimobs as Lejafal vola, Kel säflamom in tikäl obsa liti, keli steifom ali lesev, e nevelo onösom. Su vegs tel sukikomok obes bütim. Kanon se jen vönikün, se lovebrünots märik oma lovegolödi sükön in üljeni: abü also no petuvom. Ebinoms tuvots bufumo, kels isävom vüm Tala, ed esuflagoms al meditön, ed ejedom s liti su ültimi. Dü ekludon se lemäns nimas, e plämas ya, tefü stad vönik talalöpaplana, etuvon nilüno no lemänis mena ito, abü vobäds nama omik. Datüvs somik ejokoms su tasteif. Ebinos kolü nilud jünüik, das binom-la sobäledik menagen, äso esekon se tuvots at. Stoinaslitiels lamatuka'fomik de Amiens, e Abbeville pebedotoms dü yels 30, ecedon omis as

natapledis, u dinis cūta, jū ezepons vestigels neljik, das dins at pimekoms fa menanam, e licinoms se jūds, kels ninoms lemānis e likādis de mamuts, e rinozinafs. Stoinapliems de Thenay, kelis etuvom in jūds plifik Abbé Bourgois ebiseitoms kongefes mōdikum, e krūt nolalas edifon. No dotob, das anikiels otas pimekoms fa menanam. Palesāvoms in musōföp in St. Germain. Ba ecōdoms leveratiko poedans itima, vio Epikur, e Lukrez dō begins kuliva menik, abū jen ito egivom no nūni dōs. Epikur, e Lukrez ennodoms bütimi mena, äso ba jinom, if ludason, das isōlom in itim lüed, e tö latumo kulivam plä om ekōmom. Jenō zepoms tuvots obas nunodi et. Blöfameds ple obs soveütik plü lüed rigik, e ne'le'fulöf lifastadas menik fa imens pisevoms, abu no ikapālon omis. Ituvoms äslik obs, stoinastumis vōnikum su fel, abu ikredon, ifaloms de sil, ed inemon omis lelita'stoins, töta'slitiels; binoms „ceraunia, e bronzia“ ela Plinius. Balüdno elesevom tālan, Merkati stumis fa menanam niso. As löpolot al sev bütima logedonöd nunodis, kelis penādels vōnik, vio Herodot, Eratosthenes, Diodor, Strabo, e Plinius dō pops foetik in läns difikūu Yulopa obes eloveleadoms, kö alōdoms nets südik. As fab äcedonöv omis peningivom fa lovekred: abū tuvots obas zepoms nunodis at. Vōnans ab no noloms, das kulivapops tima omsik id ibinoms foetans lüedik. Nolav obas gö evedom in läns somik, kö alōdoms mens pekulivöls, bi iso plu, ka votöpo nindranom vob menik in gluni Tala, ed in linedi belas. Ültim Yulopa besevom obes gudikumo, ka et de Silop, e Fikop, kels läns abu lesi no ogebliboms, duköls logü obs lefoma'golodi at ültima, kele kolkömobs in dils valik Yulopa. Ya kanobs pükön de stoinatim Güpāna, sevobs ya omis in Nidän, äso in Sultifikop. Stams lüedik lānas teldik astadoms nogo in stoinatim, kel gebinom ple obs yelmilis mōdikums. Binosöv le'nitediko, ninü stams lüedikün Fikopa ninöfi ninvagas vōnik al sutegön, al nolön, vio lödels kelas büo yelmils isenedoms. Binos damat mākabik, das vätöpo leig tiköna menik in stums balid menanama, in fom baivögik cūdas, fögas, e sagitas obes koltridom. Tuvots büjenlik binoms blöfameds, kels no zitoms doti len lüed lödanas vōnik Yulopa, äso pakonedos fa penādels romik, e glikānik, dü nunots at oko no ilekonfidoms, bi ikanoms-la pisājönöl me poedod, e lovekred: kuliv kapabomas lüedik tima et blöfom verati. Also pezepom lenun teldik dubü vestigs obas. Memob len lovebrūnot

penädelas vönik, das popefs teldik drinoms se kapaboms menik, so lä Herodot els Skythen, e lä Livius els Gallier. Tuvobs zebümalis, pefevobädols as drinajalis. Zäsar, Strabo, e votikans kone-doms, das Briten (nelijans vönik), e belgänans ebepänomsök yulebik, e redik, al senedön jekik; tuvobs kölinis in seps vönik, e kolanöps, e no sevobsöv mali omsik nen nunod alik. Soneviliko lilobs osi: imens obas ibinoms kanibans, e meb en no nösom. If miligamot kanitof: Schlaf, Kindchen, schlaf, deine Mutter ist ein Schaf, dein Vater ist ein Buzemann, der die Kinder fressen kann (slipolös, cilil, slipolös, mat ola binof jip, fat olik binom buze'man, kel kanom lufidön cilis)! no binos atos mär, vio nogo eniludom Grimm, sod lovebrünöt üljenik. Ekanob, jonön in penot dö meni'lufiden, das jemodadun at binom blöfik in бүtim popas valik. In kanit nibelungena (Nibelungenlied) drinoms montials burgänik bludi neflenas omas, äslik adunoms markenisulänans. In ninvags bodugänik, e tälik, in Hannover, e len Rin binoms vegeds kanibima, ifno ko sef, abu vemo smaveratik patuvoms. Agivos mebis in lif delnik obas se tim vönik, kel nemon likäds. So in glügs obas liti'pol tenüpiik, binom sümbot no votik, ka fil, kel plogü Numa, jisanälal jiela Vesta emutom, jepön. Sagobs nogo: binos Feierabend, von Feuer (zelavendel, de vöd fil deutapüko): atos binos Ignitegnium romanas, älütegon vendelo fili ko zen, al filäbön denu in del votik su filatop. Sibirnam kudlik at de lit, e fil licinom se tim, in kel ebinom valiko lefikulik plo pops lüedik. Bü tim nelonedik änunodon nogo dö popefs foetik Talopa, das, if omes fil nösom, goloms al nilani omsik, al dabegön oti. Liebig niludom, kanon cödätön se kösum sobi kulivalüeni popa. Bemalikumo plo kuliv timas, e popas difiks binom abu skül mena, al bevobädön kanliiko fili, kela frut rigik luüno binom jel kolü kalod, ka das mekom zibis ligedikum, kela frut latikum plo kuliv binom dinad at, das smötom metalis. If nemobs nu fidön tuggedik Mahlzeit (lefid deutapüko), licinom sepet at se tim, kö alikan, al fidön, emutomok mülön (mahlen) ito glenis su stoin, al mökönok büli. In kolanöps vönik, vio in Oberwerth lä Koblenz, etuvon in löd alik namamülis se läv niedermendigik. Filagim vönik se boad äjonom, das vedom vam dubü röbam. Vam ab binom mal senitikün lifa, kel esäfügom se koap deilik, kalodik. Sikodo iniseiston bitopäli, das mens iglofoms su bims, äso peplösenos su mebamals ela Mithras. Ab spags filik

flitoms i se stoins, if palenflapoms. Sikodo ivedoms seguntü jonam votik, ali oko jedöls fa Deukalion, e Pyrrha (lugods): mans, e vofs. Fom bodas mebom len ültim, pladi elas „kirmes“ rinik, e bodis glöpik länas votik; id els „Mazza“ yudanas licinoms, äso honils se tims, in kels igrestimon Soli, e Muni. Grimm sagom, das imens obsik lugodamagis se meil'evat imekoms, Nikolaus saludalik ekonsefomok jü nu. Len nökadek jevafas obsikas flegavegotanas lagoms metalaplats nidik, äso elönoms al kleotot fransänanas vönik, kels platis somik edagimöls len zöntül epoloms as dekot, mödna ko mals sümbotik. Seit godafeila zi glüg binom stüt ülbäledik. In Vesfalän tuvon nebü mebamals megalitik runöma'feili, kö evitimon Goduge, ed eplekon, iso id pesepoms deilans. Lila'lin golüdik vofas obsik, lädas, e vofülas binom lemän süda et foetanas, al dagimonök uni koapadili, dat ino al polön deki. So dagimomsok botokudans, talopans, e leskimans lipis, nudis, e cigis. Studels obsik drinoms lä zäls se xolahons, vio edunoms germanäns seguntü Zäsar, e Plinius. Mekobs snobi in nudodi, al bekipön bos, e no nolobs, das atos binos bid vönik, al penön. Snobapenam evedom se at yapänanas, e peruanas. I sanalekan labom mebis bäledik. Kis binom votikos vantömaglät, ka podunot mudi sugöl, keli foetan seitom len vuni, al sumön koape bludi? E pedön (Rneten) dilis malädik nu lä obs pästüdöl binom geb, keli lölo valemiko dunoms pops foetik, obes pelübrinoms dubü nedänans se Yavän. In kuliv obes ge'golos mödikos in tim vönikün, nendas noloms mödikans, u demüs tikoms. Mödikos votikos in lenlogeds, e stits kösömik kolägos fe no ko tim büjenik, abu deno ko kuliv menik vönikün. Nindilam düpi in minuts 60 binom riga babülonik, pelüsumom gone Sola, kel mekom in yel jino zigonamis 6×60 , du $\frac{1}{2} \times 60$ pötos zigoname bal Muna. Nidilam vigi in dels 7 binos al sükön in planets lul tiemo pesevöls, alkel nog ekömoms Sol, e Mun. Pük konsefom obes rigi dinas lemödik. Vöd: „schreiben“ (jraiben, penön) blöfom, das elenädobs oti fa romans (skrivare). Vöd neljik: „write“ (urait, sma'slitön) jonom su geb vönikum, su ninköden in boadi elis runenis (tonabiris vönogermanik). If nemobs penädi bebtiköl „un buk“ (Buch), mebom vöd len letabs se buegaboat (Buch, Buche), pekovadöls ko väk, al nüpenön ko gliv. Na pämekom datüvot gretik in dutuvam büke'lekani, ye, ome pebüvobom in Mainz, kö edatuvon dubü stäps, ko kels epedon tonabiris su tainis.

Vio penön, also labom i kalön jeni oma. Alexander von Humboldt konedom, das etuvom osi klatiko, das lä foetans ya sit barsedilik tuvomok, keli labobs as dalöpot latikumo, bi pladam nosanumi su mod balikün lonom völad numas des 1 jü 9. Foetans abu kaloms yufü fineds. Lukinal fineds bals sumoms sägo finapis. Vöds plo numas binoms mödna i vöds plo fineds dabalik. Also labom sit barsedilik omsik rigi lölo-natik. Kalön eimekom nefikulotis gretik. Te yufü blümots lekanik, me stafils, u glöps mufik pelonom völad numas gretikum. Lä silopans pegebom lonedo kalaboed, sägo nü in Nolüsilop. Romans egeboms stoinilis, sikodo malom kalön: „kalkulare.“ Lerosäfem (Rosenufranz), licinöl fa mongolans, labom vedi oma fa üt (kalkulare), len kel lä obs, äso lä tükäns denumom kredan plekis oma. Ye noe kan, e nolav alik menik, e stum, e pliem labom jeni oma: soi sägo plo bitopäls löpikün tikäla menik ledomok, blöfön lefom un pianik mena. In natarel binos balidos: dred demü diabans, kels dämons mene. Diabanikred binom bäledikum, ka stimam uni Godi gudik. Lesevon binugi levalüdig in lustom, in tuvot, in silavati'def, in venod, funöl meni. Sankitavöd: „div“ malom God e diaban, äso jonom vöd latinik: „Deus.“ Menabids valik lüedik laboms kredi len lutikäls u tikäls, kela rig binom al sükön in drimalogäd, kel paniludom as jenöf. Labedoms sikodo i kredi len nedeilam, e fä'dul lifa, äso jenom deilanisepam omsik, kegivoms deilanes zibi, drini, deki, e pliemis, dat geboms-la omis eteflanöpo. Balüdo dredomok foetan, e lepäkom puni ta süli, if tötos. Suno ab sükom, al lekosilön Godugi zunöl me vitims, legivom löfikünosi, kelosi labom, also evedoms meni'vitims. Tö latikumo pävitimom pla meni nim. Äso ejonom Ghillany, ebinom lesustana'zälaliäm güv plo menivitim, pebrinom fa hebans vönik. Suno abu palesevom Godug as valüd benöfik, e palestimom in natanäms, in Sol e stels, in näm päöl nimik. Fino pabelifom nat lölik fa Gods, o. b. mödigodim (Polytheismus), godasvol vöna klatik, abu balikan in godas'zilak palestimom deno as löpikün, el Zeus ü Yupiter. Lä pops lüedik palücödätom i dine nejinik näm godik, abu Goduge at defom dig alik. Blägan flapom fetidi oma, if tuvom pleki oka no pa'dalilöl. Täno pubom baligodim (Monotheismus), kel patidom lä yudans in büds bals Mosesa ya, kels nedoto ninoms sapi güpänik. Äslik pop binom oko, also bitopälom i Godis oma. Lä foetans binoms

Iu'logots, i pops nobikum plösenoms Godugi in mag menik. Jinos fe so, ven kulivafästep alik snobomok len nems dabalik, ye ats stadoms nevelo soelik in tikön, e jafön omsik. In oms sepetosok te, kelos lifos in pop lölik. Sikodo binomök pleidik pop alik su mans gretik, epälöls omis, ibo labom lendili len fam omsik. Öned botokudans no pamotöfom Göthe nonik, ed öned nu'melänans Beethoven nonik, ed öned kafänans Schleyer nonik! Te un pop, dilidiko binöl kulivi löpikün, äkanom omis pälön. Lefom at binom vob menada lölik!

Dunöf zebüma.

Zebüm binom ä lä men, ä lä nims in dun nezedik, e kanomöx panemom gito zenodabür telegafik nevasita lölik. Bitopäl alik, tik, e siäm alik binom nos votikos, ka vobädüb zebümadunöfa obsik. Dunöf lölik zebüma yedo denu deslopom fa bludalüflum nomik ali at, e senitomok bludalüflum un tunemödik, aso un tumödik e vifik as suid, lilalevienip, üd as svunip. Zebüma'stüns lemödik pakanoms, pastenüdoms, ü pafiboms leiko me dunöf omsik, äslik muskaps valik, votiks koapa menik. Dubü tikön pastenüdoms zebü-mamuskaps ba so, äso lä turön muskaps votik koapa menik, üd ats kanoms pafibön id, if tikön binom tu'le'dulik, u lejalepik, letöpik, lealso, vio pafiboms muskaps valik dubü letöp. Kositadil koapa leveütik binom zebüm i sikodo, bi nolüg ati elonom as siedi lana. Also pekopladam yeltumalonedo suem „lan“ (Scele), das leno ekanon, bemalön kositadili koapa zelädik as siedi ota, ab in lit nuik, nolügik jinom obes suem „lan“ as näm beliföl koapa. Iso gepükon ba: abü näm beliföl segolom noe soelo fa dunöf zebüma, soi binom sukot zilagatazita in nogotim valugik. Dido labosöx veräti osik, soin malos lifi nen bitopälanäm, nolobs, das cil ya in motakoap in tüp lonik po pälam labom lifi, abu at binom lif nenotlugik, se kod balik at, bi no elefomom zebümabinug somo, das kanom, plägön dunotis neodik al bitopälanäm. Dinäd leigik binom, if slipobs. Lifobs nenotlugik, bi blud se zebüm gedranomok, sukü kel dunots et pajötoms, u zitoms te täno in maf pülik, if drims muifoms slipi obsik. Kis binom lanakred? Lifestäb kläno-

fulik, kel da'govom vali, e manifädömök in ceinazits lektinik, magedik, kiemik e füstüdik, lifom id in men. Ab **obs** kanobs no nog gedukön pubis valik su finakodi **bal**: nog luüno ikanom osi ülmen. Zit deila, dinads kopanik, funalestif, nilüno nog ko konsef fomi senedik, abu ko döf omsik len muf ibiseitom räti meditlik, äso edagolom ai nulikoso lä alik deilazit dabalik peloegöl. Se fun lestifik esäfügömla lan, stäb lifa, e mufa. In püks mödik panemom lan, e tikäl also, äso bläd (Hauch); Nog nu sagobs in deutapük: *Er hat seine Seele, sein Leben ausgehaucht* (Eseblädöm lani omik, lifi oma). Vip, kel binom fat tika bitopäli gälom lä deilazit in lovülifan, das i deilan fälifom-la in fom lutik, nelogik, te sotimoki maniföl sienes. In slip — so ekredoms ed akredoms nog pops mödik — teilomok lan fa koap leigo; deilosümiko iso'seistom slipan, lims oma elivoms, logs oma ekikoms, siens oma no kosvobädoms, u vo ye nevifikumo, e fibikumo, ka in stad galik su ninpedäls senedik. In mär deutik lilobs mödnalikum, das lan fömtü mugil, u snek se mud manifodik desekömom, e beginom tävamis, po fin ata getävom denu in slipölani, ed at galom. E slipan ito drimom. Se mems len pelogikos, pelilikos, pedalifikos, in galön petikikos, vivom nenotliko voböl fän vivoti drimota jönik, äso lügika ko föms, e zids mäkabik omik, kels mödna sespulomsok al jenots lölik, lonediks märs. Puboms i flens, e neflens edeilöls denu lifiko. Vio teldikan bevü obs edrimom so-lifliko, das eniludom, verato al elifön, kelosis ome te in verat fän eneveratom! Elogobs sikodo, das, sosuno binoms tufibik dunöfs zebüma, i lif notlugik finom, sikodo te binom jina'lif. Se kod at binom zebüm stof, kel givom nämi al lif notlugik. Näm, e stof, le'stips sibina valik, (tidom nolüg) binoms neteiliko, e sikodo lefomomok i tik ko lefom zebüma. Leleigo logobs i tikanämi föfalön, sosuno bäled fästepik pülom zebümabinugi, e mekom vataliegikumo. Bitopälanäm, tikananön pülomok lä mens bäledik, bi zebüm kösömo grumom. Bevo zebümatuls dabalik, vöno fimo lenbalvotoseistöls, vedoms ninvagaspads, kels fulomsok ko vat, i vedom bludaninöf levemo pülikumo. Sikodo neflumom i tikälanäm in bäled glofubik, e dl. Büchner sagom dö's le'dreföl: „Ko fäfal koapa neflumom i lisäl, e ko natemi'zug lätik jinom id om al nö'sön, leigo liti'pol nen leül nogo pal'na'lik suflamöl.“ E lif nulik beginom — !!? Deilans edunoms in lif omsik ä badikosi, ä gudikosi. Fälifoms-la as tikäls, benö, siseistom

ludasam, das fovoms al fekön löfifuliko, u neflenliko, e kolü lovü-
lifans al dunön gudliko, u hetliko. Sikodo tefos, al konsefön omis
in vim gudik, al lepöfudön omis ple ok, al lekosilön, if lezunoms.
Zits lesumik, e nelesumik pastadoms flunü tikäls büpalas edeilölas,
kels pätikoms as stadöl e bliböl in kolag leladik ko stam, sip
(Sippe) e pop. Om-büpal vönikün, al kel ige'sätom mem u love-
brünam: ivedom valüdikan, stimadigikünan, äso ibinos lä mens
hordas bäledikünan liföl. Pluo iglofom hord, pluo ivedom ne-
kleilikum mag ülbüpala, e nekleil at ikodedom, magi al jönön, al
löpön — jü al God. — Kis binom God, kis binom rel? — Kritub
binom no glediniko tid, sod lif. No niludonöz öned „tid“ linedü'bi-
topäli, pedatiköl fa mens vönik, e menes latikum pänü'müpom. Bids
at tidas, no laboms al dunön ko lif tucedöfa. Leadonös nü'ne'luimön
omis, e nevelo nuliki datikonös! Tid alik, kel leadom, lifön segunü
ok no id, u segunü kel al lifön no kanobs sludön, seditomöz as
luvödöt nefrutik se lifaplogam obsik. Kis binos God —? Göthe
sagom atoso in „Faust“:

„Wer darf ihn nennen?
Und wer bekennen:
Ich glaub' ihn?
Wer empfinden
Und sich unterwinden
Zu sagen: ich glaub' ihn nicht?
Der Allumfasser,
Der Allerhalter,
Faßt und erhält er nicht
Dich, mich, sich selbst?
Wölbt sich der Himmel nicht da-
droben?
Biegt die Erde nicht hierunten fest?
Und steigen freundlich blickend
Ewige Sterne nicht herauf?
Schau' ich nicht Aug' in Auge dir,
Und drängt nicht Alles
Nach Haupt und Herzen dir,
Und webt in ewigem Geheimnis
Unsichtbar sichtbar neben dir?

„Kim nemomöx-li Omi?
E kim koefom-li:
Kredob Omi?
Kim senomöx-li,
E bevikodomok,
Al sagön: no kredob Omi?
Väzi'sumal,
Väkonsefal,
No-li suemom, e konsefom
Oli, obi, Oki?
No-li jopomok sil iso löpo?
No-li fiseistom Tal iso diso?
E xänoms logedöl flenik
Stels tentüfik susi, no-li?
No-li logob, log in log, ole,
E dränos valikos
Ali kap, e lad, ole,
E vivom in klän tentüfik
Nelogo logik nebü ol?

Erfüll' davon dein Herz, so groß
 es ist,
 Und wenn du ganz in dem Ge-
 fühle selig bist,
 Nenn' es dann, wie du willst,
 Nenn's Glück! Herz! Liebe! Gott!
 Ich habe keinen Namen
 Dafür! Gefühl ist Alles;
 Name ist Schall und Rauch,
 Umnebelnd Himmelsglut."

Dafulolos ládi ola, so gretiki
 binom, en,
 Ed if binol lölo beatik in sen,
 Nemolöd täno omi, äso vilol,
 Nemolös omi läb! lad! löf!
 God!
 No labob nemi
 Plös! Sen binos valikos;
 Nem binom tonod, e smok
 Zifogöl silaglutäli."

Jenöfo manifädromok a. s. Wappler in relatid katolik oma (Katholische Religionslehre. Für höhere Lehranstalten von Dr. Anton Wappler, fürsterzbischöfl. geistl. Rat u. o. ö. Professor der Theologie an der k. k. Universität in Wien, — 8. Auflage, 1881), in mod lefulobaivögöl (flan 86): „Binug Goda binom ple obs mens leo nesuemiko, e sikodo i ko nem pötik no al bemalön.“ Al lükömön al suemi valemik godisuema, be'tikobs ko Wappler öt also: „Dins valik dabalik vola binoms stipik, o. b. laboms kodi sibina omsik no in ok; i vol lölo, as suam dinas valik dabalik, kanom no labön liköfi votik, ka kositadilis dabalik ota, e binom sikodo i stipik, o. b., labom kodi sibina omik no in ok it. Bi kludo valikos, kelos binos, manifo kodi sibina osik mutos labön, patikomöz binug as kodi lätikün sibirölas valik, kel kodi sibina omik no fövo in binug votik labom, sod in ok ito, e kludo binom dubüt ok ito, o. b. binug neodo binöl, nestipik, kel jenöfo mutom, sibirinom: e binug nestipik at binom God (flan 85).“ Ab set in fom at binom flekam lefoma jenik. Sibirölos rigik, vobädölos su siens os binos, kelos binos, — sibirölos; pastikom, danü noladesid jafotas valik — kod sibina; e patuvom — godisuem. „Vol binom“ —, binom jenöf rigik, pesenitöl balüdno fa men me siens. „E kod sibina binom-li?“ „God“ malom gepük. Poedan sagom, givos somödikis relis, äso givos menis. E bi rels binoms in stimam binugi godik, kludo no pölobs, if sagobs, das givos relis somödik, vio godisuemis, e godisuemis so-mödik, vio menis. Kod plös niloseistom, bi binug Goda binom ne'da'kodik, e balikan alik peneodom, al gi'seitön oke godisuemi segunü stad suemalabema patik oma, so'gudik, äso binos mögik. Suemon, das bitopäl dö binug „Godug“ binom difik alüpo segunü stad nola, al keli menad ekömom in timil zelädik.

Kelos palenlogos nog nü as „kod lätikün“ una puba, o'nü ponosos, podilimos, podesnobos. Nol dibomok, horit veitomok, kod lätik pubas aibimuefom veitikumo. Büchner konedom dö dog, keli süpito idagleipom un bid plafa godidredik, ven jül, iseistöl nebü om pesuspanöl in yeb, imofomok in lutabläd loviko. Vönans ilogoms in vien, e letep govöni Godas, ed istaifomsok dubü vitims omas demü gön omsik. Latikumo, ven elesevon, das vien binom al gedukön su vamam neleigomafik talaluti dubü Sol, ebinom säk, sis kitim, kiplada Sol, e Tal? — e godisuem iso eninsiadon. E sis i säk at dubü talifomatid Kant-Laplace'ik ätuvom pläni natik oma, sis pasuemom ved de Sol, Mun, e stels se ülfogin -- neföni — nemüto, malom denu säk: sis kitim neföm, sis kitim näm, e stof? So cenom ko lesev glofik tikäd de „kod lätik“ pubas so dibomok logäda'fel, so cenom godisuem. Rel, atos binos lesev gevobädöl su lad, e ladäl as „kodi lätik“ dinas, koda un lätik, dinas, kel dinis valik elelönedom, sikodo id obis, rel (penom Wappler) sibirinom jenöfo in menad lölik, ed eibirinom. Pop no binom, no eibirinom pop sis lebegin vola, kel no ekredomöv len God, e no edäbrinomöv lestimi Ome. Men labom sukü nat'äl omik fägi al rel, e neodi al rel. Polom ibo döli Goda in ok. Lesevom, sosuno kömom al ito'notlug, e tikom boso, deslopi oma fa binug löpikün, fa God, in Kel valikos, kelos binos, kodi, e sibini osik labos, ifi lesev at no lä men alik dabalik leigo-klülük, leigo-kleilik, leigo-gitik, e lifik binom. (Flan 1.) Mutos, sibirinön bos sa stöf, stof, kelos givos lifi stöfe. Stöf oko binos bos deilikos, nemufikos, lestifikos, nos binugikos. Palifos dubü muf. E kod mufa binom God, näm e stof, dins lätik. Dibikumo no sätom nol obsik. Du givomok tikel nolügik loni balikuga as löpiküni, lensumom düs i balugi lefulik, bal'adi balugik vola — ko vöds votik: sibirini volabinuga löpikün nen lemäno bosi veitikumosi, ka sibirini teik, al sesagön dö, ga, al nemön Omi i te ko nem; al steif alik oma golom kludo en, Omi al lesevön, ed Ome, soveitiko älesevom Omi, völädi dunliküno nestipik al lukibrinön. Also binom baflano rig nolava valik lesev sibirini Goda, e voflano zeil: lesev, e lestimam binugi Goda. In baivög fulnik ko sepets lesevteorik Kristusa mekom kipi nolav anuik noe demü zids nog so jinöl sävik natalifa, e tikalifa nelanimiko, soi sutegom kinik sävikünosi, efe äso logobs, su veg ät, keli Kristus ito elasigom ome, dubü

lensum stilo-seilöl uni binugi balik, lefulnik, dubü God ito. Das kolkö mobs vöde „God“ in nolüg seledno, ü nevelo, binos levemo suemliko, baflanü se mi'geb, keli tims vönik ke om edunoms, voflanü se kalod, e jap kapäla, ko kel pagebomöz nolüg, al blibön konsefik bu pölubs, keles betikälam bleinik te tu nefikulik binom lügolnik. Su vöds nakömos nemödikos. Völad veratik seistom nesemöpo in jin, sod in binug. Mögoms sikodo i mens, kels leadomsok febleinön me vöds, nolügi leblamän, das binom godinonik, negodik, u dukom ali negod, godinoned: koefoms dub os te, das nosi kapäloms dö binug nolüga, das gebinoms za yeltums in lefomäl. Al lüsumön leblami somik ko pleid äso sik, memobsök obes te len atos, das leigo-maliko ti binom ko „legokritik.“ I Kristus pefecödätom dem negodöf lenunlik fa sanäls, e penädanoles bevokamafik, bi no elebenom etas büdes, e vödes, sod Gode lifik, Keli epolom in lad oma, Keli enolom dunliko in jaf nata, leiko äso in lif tikälik menada. Nolüg binom logön, lesevön; lekan binom dunön, fömön. Nolüg binom manlik, neflukik; lekan jilik, flukik, o. b. dunelesidik, motöfoplobik. Lekan binom dunot; nolüg binom konled, pleplad, lesiad al dun, al nulo'dunot — binom pälam. Bofiks licinoms se vul ät, äso man, e vof; e te, kö bofiks licinoms se vul menasena lifik tuggedik, kanon, pükön dö nolüg veratik, e lekan veratik. No, kel nolom al besölön valugi, u nemis dabalik plakavola; no, kel edelenadom bosi senedavole, nolom al gituvön oki sküliko nu ko „fineda'sküläl“ niso: binom nolöl, labedom nolügi: nolügi veratik, binöl näm iti'dunik, iti'fonam. Muton, labön al kolübrinön bosi senedavole, muton omi „lenpükön“, if vilon, getön gepüki vemiko gitik; muton, labön al givön, if vilon getön. Tö pelenadikos, nol pedalenadöl, binom tif. „Gued negitik no plöbom,“ atos tefos id iso. Kel no nolom des lined dese, sod te dubü konumön senedik, kele vedom nolön at as fät. Vedom ome as jän, no as mufilanäm, bi kanom, gevobädön no su linedikosi, ed atosi födön; deüлом näm, äso jän alik, mufotam alik meni donipedom, „diröbom,“ ed ome mekom mufavik, luovöladik, badik: leigo, se kels geils lätinik „jän“ pedonidebrinom. Nat binom jilöfan puedik: valädo, das kolükömon ofe, of valädo, kidi, bivo givof one, e kösekofok. Noli, al nolügi veratik lükömön in siäm veratik, malos, al dagetön kapälön nata-jilöfani. Nolüg, äso pagebom atimo, no binom frutön somikosi, sod mekädam: vilon, dagetön fa nat, nendas egivonöv

büo ofe; vilon ladi ofa, nendas binon löbik, kösekönok ofe, al vitimön iti onik, ladi onik. If nolav, kel medom obes sevi bina senedik, padukodomöz fa näm linedik, so binom lekan **dun** voik, nolügi pageböl as dunot, nolüg plagik. Balan lefomom teori, jonom jafikosi, e kelos binos al jafön: lepömetam; votan desnobom räti, volekon flagikosi, neodikosi: befulam. Lekan licinom de kanön, no de sevön, o. b. al bos binön skilik, labedön sküli demanik, kaenik. Lekan binom kanön valüdik; no binom nilüno sütridön dunik in fomi lekanik. No in dunam lekanik balnalik, u plunalik, no in vobäds lekanela lifom lekan oma: vio lif obsa no in dabalodun sibina obsik zedom, i no in bedunam leigomafik, senedik, sod in jenön ai linedik, in glofön, e vedön lanik: so kositom lekan lekanela seguntü binug veratik oka no in vobäd oma, u in vobäds oma, i no ga in dunöf jafik oma, sod in jenön geilo-lanik, kel befulomok nestebo in lined letäledo-dagleipik, in natema-bozed lanetikälik, kele pebevikodom. Kopana'pub, ge'tef lätikün, senedikün pos'tonod latik zidas lelitabido in lan lekanela — um no binoms vobäds, um i no binom jafön lekanik oko. „Su veg lonedik des log da lam in pensiti, liomödikos bölüdosok läs,“ lea dom sagön Lessing lekaneli oma in Emilia Galotti, e vilom sinifön ke os, das voikos binuga lekanik binos lanazid, el gleipön übi, ed ina in stofikosi senedavola te binom ebo naltoen latik, sedremön una mufanogota, kel befulomok in gret nelügolnik fa kapälüb obas. „Rafael nen nams“ („Rafael ohne Hände“), dö kel pükom Lessing, binom fom kösömik, ti kanonöx, sagön nomo lekanela legik. Valikans padegleipans fa veüt sano-fefik, dibik lifa, valikans, binöls fägik, al geilomsok ko flitädaflap lana ovü jenöf, ed al logön pubavoli se logäda'pün dölas tenüpi, döla löla, nen togo kanön atosi, kelosi edalogedoms, al brinön as plösenot, lekano-fomiko dubü meds senedo-stofik — ats binoms umo, u luo somiks „Rafaels nen nams.“ Binos läba'fal selednik, if balna tuvos, das „pe'dagleipan“ somik i labom „namis“ pötik. Aliko neodom no lätikünosi, al binön lekanel legik; e voflano, kel labom „namis,“ kel labedom sküli kaenik, e skili in plägam lekani oma, at binom sikodo nonik lekanel — if ibo nos zidos in lan oma, dü lekana-spam entüplägöl vegom in namis. Milans, kelas nams spamoms lekanlik, binoms luo lekanel, ka votikans, kels nevelo ebevobädoms lekanavoboti: kels leduloms in stad tovik dagleipöna, e löli

feka lekanlik divoms umo, ka „al-sepeti-brinön“ defik pefekosi in vol stoffikosa. At panemomöx gito lekanalenlogot deutik, lekan deutik: suad lifik, e zeläd belibik, das „lekan“ binom „bin“ verato lölik, o. b. „lanazid“, e no binomöx nogo so nebeyufik lefulam kaenik uni lekanavoboti, if te lan pükom ino, — if lekanavobot te jonom en, das binom sepet, e debük zidi verato-baonik in lan lekanela. Ibo: „nol aibinom valtüd,“ no valtüd nolön, leigo nelijane sembal, sagöl: „Me is all tov hard, I have money.“ No valikos kanom, nolön men („Multum, non multa“), atos binos verato, ab kulivonöd al lüods valik. Baonsölef zifas jveizik änedälom äyeltumo lanedayunanes studi alik geilikumi; in Sardinän ebüdos pos bäjedam lejüla'datovi liberanik 1824 (Geschlch. Überl. Spz. 1848): lilädöni, e penöni dalom te lenadön üt, kel blöfom yelalemesedi des frans 1500; Alexander der Große ezunom ko Aristoteles, das et imaniföfom filosopi oma, ed ebeplonomok dö atos, das no kanom-sok distinön gretikans vola de votikans; Friedrich der Große äpenom len Voltaire 1766, 8 ul, 7 id: „Lupop no binom digik, das paklülälom.“ Nol, e kuliv äbllibom öned ome bugit balsetumanas löpik, abü no plo pop. (Staatslex. 12. Bd. Rottel und Welfer).

Sikodo aistaifomös alikan, al rivön noli veratik, ibo me nol al popakuliv!

Logädafom (Fysiognomie).

Lil labom lä men veüt lunik logädafomik, do dilimels ota eblöfoms vegeedis nogo de muskaps, ebölüdom ti muföfi omik. Mens, voböls äso feilel in libik lut, laboms mödna sukü kalod nifatima lilamuskapi fözogik, nefömik. Sagon sikodo no nen kod valik, lil hetlik trätom dekömi bapik. Mens pekulivöls musigik laboms mödna lilamujapi nomo jönik, äso igivoms i glikans ködotes omik. Lil hetlik binom sotimo döf lusenik logädafoma voto jönik. Schaafhausen konedom: Ekolü'siedöl in levab söle ko lil klato-jönik, ed ob evilob ome besäkön, va binomla-li musigiko? esumom se pok musigagasedi, ed elisamom ziliko in om. Dl. Darwin ekredom, in plif lilafömoda menik al tuvön lemäni tipalila nimik, abü sägo leaf menastümik no labom ati, e foetans lüedik laboms lemödna

lili nomo'pefomöl, smaliki, glöpiliki. Nud, penemöl gitü stimamal logäda menik, pedigom as sik mena ya fa dl. Linné, e dl. Lavater. Lä leafs, e cils defom datov nudabäka. Bi natem'am ko gloftüb koapa gretomok, datovomok nud menik, cilik in bid öt, vio lä puls vöga'slit lonedomok, al dünön neode gretikum natema. Napoleon I. esevälom-la viliko utis as generals, kels elaboms gilanudis, bi etelodom omes umo lanimi e sludugi. Dl. Darwin pe'geo'jonom ti, bi katane Fitzroy nud nativestigela yunik no sätiki sludugi ejinom al trätön. Mens muskapanämik laboms mödnikum nudis peklugölis, ka fibäbs. Deno kanon, polön nudi nen melid lönik, e nen kod lönik as geltitadili büpalas. Kuliv flunom su nud, bi datovom bäki ota, e ninköti len nudavul lea dom depubön. I klüme lücodätonöx ba ninvobädi su nudafom. Svoadips mödiks, nuda'slimaskina in topöfs kalodik e vatöfik stipöms-la ba in Nedän, e Nelijän mödi nudas gretik, ko kels peblimoms vobädo pops nolüdik su völapenots güpänik. Vio ebölüdots muföfi lila, kel !lä jevaf trätom ladälodis valik, also labedobs i no obs muföfi nuda, keli jonom dog lä smelön (schnüffeln und wittern), abu sagobs deno: Mogolom ko nud lonedik, binom nudasapik, polom geiliko nudi (er geht mit langer Nase fort, er ist naseweise, er trägt die Nase hoch, er rümpft die Nase). Sagon dö netipa'nudil, das binom nudälik, ba, bi smelahogs boso umo elüodoms föi äso lä cil. Mens ko nud lonedik, tipik cedon omis as midälik, äso atis, kels laboms blesiri lepatik in beno'smels. Mud binom demü muföf legretik oma pänela vexad. Vio Darwin sagom, labom seguno ke obs leaf menasümik muföfi gretik lipas, i bevobädom gurgap oma tonis menasümik. Va ba olenadon leafes, al sagön vödis menik, kim bisesagom-li-la atosi? ab no binos nemögik. Mud getom fomi omik nilüno dubü beitem seistöl ispo. Kel distin binom bevü mud lafo'kiköl blägana, kel bevü lips susijedöls jonom tutis oma; e bevü mud jönik, feunik jiyulopana jönik! Tutasanel fransänik, William Rogers evilom, lesevön lamalöntügis valik in mud. I cün menik labom mali logädafomik. Cün bisebunik nebü gol sulüodik pabemalom as bidaküp mena. Jenom labom nimalogod nonik cüni. In bäled vemikum daliedom disimaxül menik votami selednik, du ko depubön tutaninvagas nindisom mud, e sütridom vemikum cün. If esagon, das cün tipik malom monäli, klu kodos en ba, das liedod at lefomomok bizugliko lä mens bäledik. Cün ge'seistöl givom logode boso nenämikosi, e

nablikosi. Dimans laboms mödna tutis gretik, abu nomo disimaxtūli lugebiliböl, kele defom cūn. Disimaxtūls menik kil itima vönikūn, at de La Naulette in Belgän; se Schipkahöhle in Märän, ed at se ninvag de Spy (Belgän) binoms necūnik, e trätoms dub atos dekōmi bapik. I blägana'stams teldik, vio de Günän, äso foetans Sulūmelanisulas jonoms lefomami leo nevemik cūna. Fluni nata senedik su men levemo etuvemon, evilon mekōn deslopik mödüna fätis e lefoma'goli netas ti soelo fa om, kels abū pafūmoms so-levemo, ga nog umo, fa nat lōnik bidas e stamas pastipoms. Niludom Foissak, kel lücodätom stome, e viene fluni gretik su lana'ladälods, pato in maläds, das in klüm obsik ladälodom lefüvien al nelanimöf, e lügöf, ga, lesagon sägo, das lukūmovienom klimadunis in Kadix! Vobädot fenik viana hitik (Siroffo) ebesevom, leiko vobädot nedutlik foginas flukatima, pato in Nelijän, kö balsebalul sikomok dubū iti'mölods lemödik. Klüm vatöfik, a. s. vio in Nedän mekom menis bigik, e pinik; neluimik, vio a. s. in Tälän, Sulüspän, e Rabän, feinik e lonedik; klüm hitik vobädom bizugliko su bilod; skin e suet lensumoms köli yelibik; vedoms diars bilodik, e l. Klüm kalodik Povalänas bönamom hitipis, logipis, puodi muda, e tutamida, e leadam blibōn smalik menis. Kant sükom al plänōn logodafomi bläganas dubū kalod se'ne'luimik, me kel pesma'dämom helaglof, pamekoms dils sikik koapa pleniko, nud blütiko, lips sleniko, logs nidiko, köl redobloniko, du Volney feleigom logodi bläganas ko logod kozugik, kels lensumobs, if padrefobs levemo fa lut e vam. In zümöp de Angora getoms nims helis sadinobidik, lonedikis; su Korsikän stenis sikik, su jol de Günän vedoms mens, dogs e goks blägiko. Yulopans valik mutomoks kösömōn in silatop voöpik tö in Güpän. Pruner sagom, du blägan öned sil, ple om kalodikum e klu lut liegikum ko züdin labom al veitōn luegis oma, e dunöfis skina'gefas omik, äso lifazilagagoni; jenos lä nolülänans tasiadikos.

Nems pösodas valemō.

Das delokomok in pösodanems una popa tikäl popa at, kalad ota in selednöf oma, no lüo, ka in süds e dunots oma, set at tefom pato in maf dö nems vönik, kels fomomsök, dū pop nog

ibinom ne'befinedik fa flun voöpik, in itöf levemo olefomomok. So sagom ebo me nems itim al atim, imens pükoms dubü oms al gens poskömöl, e säveadoms omes tikäli, e siami omsik. Logedobsös feleigöl al blöf su popis, kels binoms ple obs pops itima, glikans, romans, yisraelans, e germans, e logobsös difis levemik. Pop nobik, letäledik, glikans, jonom id in pösodanems oma fäni liegik, mufili dölodik. Nems goloms plunumo su tikälikosi, su lönugs nobik, e jafams. Atos blöfom möd nemas, finöl su vöd „kles“ (fam): Perikles (lefamik), Sofokles (famo me sap), Themistokles (famo me cöd), Kallikles (famo me jön), — u kels beginoms kosilab „kle“: Kleofanes (famastalik). Mödiks tefoms su bufogolön, binön balidan, leigo malods plo mans, kels poloms in ok deviedi homerik: „aibinön gudikünan, e bisteifön votikanes“ al kopam. So fomams mänifodik de „Aristos“ (gudikünan), fovo nems, vio Poliarchos (zifasölel), Agesilaos (popidukel), Eurysthenes (levälüdik, — i Thrasybulos (kino in konsäl), Megistofron (tiköl gretiktinosi). Su komip, e vikod goloms Nausimachos (komipöl su naf), Nikofanes (vikoda-magiföl). Vio yedo jamepels et homerik noloms al gebön leiko-drefik vödi, ka glaf, so pladoms nebü nems kligik kedi ti leiko-lonedik de nems, kels zäloms püköfi, a. s. Aglaofon (püköl glorik), Anaxagoras, Protagoras, — lätikans al blöf, vio eledivom glikan oma Agora'i (popalasaki). Ab in ked lönugas at nobik, e famaliegikas, pafögetom no godidred: blöf givoms nems pekosiadöls mödiks ko Theos (God), vio Theodotos, (pegivön fa God), alos desdugams mänifodik de nems Godugas dabalik de Dionysos (Bakchus): Dionysios; de Hera (Yuno): Herodotos; de Apollo: Apollonios. Benotonü ko atos sütridoms bevü nims in nemagivam leinaf, nim relik, lomliko in tim büjenlik: Leon, Timoleon; jevaf nobik, saludik ele Poseidon, in nems lemödik: Hippias, e Hipparchos, Hippokrates, Filippos, Aristippos. Du so nems pösodas glikik laboms malami dölik, poedik, du lönugs nobik, tikäliks in oms lentonedoms, fomoms alos tatopami lestü-biktün romans. Iso binos al tuvön nemödikosi de poed, e dölod; nems romik laboms leo malami nepoedik, e mufomsok ünno in le'bapik jüd. Nilüno kipomsok len jafam balid, e gledinik romanavönik: len feilam: Agrikola (feilan) Fabius (bonaman, man faseolepas); Lentulus (revepaman, man lonitiba); Zizero (peilaman, man pisaepas); Píso (tuülaman, man vizepas), e kolagü atos len

nulut: Porzius (svininulutan); Asinus (cukinulutan). Ya lä nems at kanos selednön, das jamcpals gretik romanas no penemoms nobikumo, ka bonaman, peilaman, svinaman; ga! leadobsös-la palesevön nemis at todü tailasmel omas, bi ga feilam stäb gagäla romik, e valiko tälik alik, ed ut vemo binom jafam stimadigik levemo. Binos dido boso globikosi in nems sobido, ab deno egelo bos levemo plagikos. Abü kisi sagonöd al keds lonedik nemas, kels pesumoms de fäds senedik, e döfs? vio Niger (blägan); Rufus (redan); Flavius (yeliblikan); Livius (luyulibikan); Longus (lonedikan); Paullus (smalikan); Krassus (bigikan); Mazer (nepinikan); Kalvus (nehelakapan); Kapito (bigakapan); Naso (nuda-regan); Pätus (lu'logan); Zäkus (bleinan); Balbus (lupükel); Klau-dius (stifan); Plautus (platafutan); Skaurus (blögafutan) — ked binom ti nefinik, deblekob, dat no fenob oni me numam fovik. Jinos ya ga, ven kömonöv in lazaröpi, ud in stiti sanamas! Senedikünosi yedo in nepoed cunälik e pöfi len datuvatäled duinoms numanems: Sekundus, Terzius, Kvintus, Sextus (ko desdugam mödo-bidik, äso Sexzius, Oktavianus; e. l.), kels tö numoms, das ek binom son telid, kilid, lulid, e l. fata un. Kel pöf tikälik, if fat sone oma nos veitikumosi nolom al kegivön in nem, kas binom nüm 2, 3, 6, e l.! Nems at, kels besöloms nemagebi romik, trätoms döfi gretik tikäla romik, baflanöfi vemik bida suemik, e lenlogedik. Vö! te al lenlogonök nemalisedi at, al profedön kinliko, das pop somik in stükäl nemödikosi eduinom-la, pato in poed. Su glun somik no kanoms glofön poduks golüdik Hesperida, poeda nö. Tadilo nünoms nems somo täledi, e slopi sütovik al suemam fibis menik, o. b. al kofen. Jenöfo binom i kofen at lam soelik literata poedik, in kel romans ejafoms boso veütikosi, ül-lönikosi. Lömin, kel süttridom ya in nemagivam glikik, abu te in ked telid, sien relik, lifalenlogam, teföl valikosi su God, säplifomok fulik lä lefü-dänans, pato lä pop yisraelanas. Atos pajonos dubü mödo-zitön nemas, kels beginoms, ü finoms ko silab „ya“ (yo, ye), blefots de Yehova (Yabve), ü silab „el,“ malöl öti. Bofikos malos „God,“ sikodo: Yosua (kela yuf binom Yehova); Yohannes, (Yochanan) [keli Yehova älegivom]; Yonathan (keli Yehova ägivom); Yosafat (kele Yehofa jafom giti); Obadya (dünel Gode) [rabänik „Abdallah“]; Sacharya (Saqarya), Zacharias (kele Yehova nemom); — Elimelech (kele God binom reg); Elieser (kele God binom yuf),

in mal öt i Eleasar, latiniko: Lazarus; Nathanael (keli God ägivom); Yoel (godisuemodis bofik pefetanöl, kele Yehova binom God). Iso kedomsok nog mödikums, lä kels tef at no sepeto pesepükom, abu deno nefikulo binom al lölon, a. s. Nathan, biefod se Yonathan; Saul (Ja-ul) [pe'lebegan fa God]. Ninpedäli jamepik, kligik bu valikos lönungoms pösodanems itima germanik obas. Ed if no givomöv not, u mär (lusag), u jen nunodi, so pükomsöv säto nems at, maniks, e jiliks, lemödiks, kels iso denutonoms dö komip, e vikod, dö vafs, e klig. „Hild“, „Gund“, „Had“, „Bad“, e „Wig“ binoms sepets te plo komip, pug klig, stäms, kels, edeilöls lonedotimo voto in pük deutik, te nog in nems, efe iso fälifoms pluo. Fa stäm „hild“ (vönodeutiko [althochdeutſch hiltja], „hiltya“, vönosaxäniko „hild“ = komip) pilefomoms nems at: „Hildibald, Hildibern, Hildibert, Hildibodo, Hildibrand, Hildidag, Hildifrid, Hildifuns, Hildigang, Hildigar, Hiltigast, Hildegand, Hildigern, Hildigis, Hildigrim, Hildehok, Hildelaik, Hiltilant, Hiltileip, Hiltilouk, Hildeman, Hildimar, Hildemod, Hiltimund, Hiltimand, Hildirad, Hiltiram, Hildirik, Hiltiroch, Hiltiskalh, Hiltistain, Hildulf, Hildowald, Hiltiwar, Hildiward, Hildiwerk, Hiltiwik, Hildiwin,“ — nen nems jilik „Hildigunda, Hildiburga,“ e l. Fa stäm „gund“ (vönodeuto: „kunt,“ tälik: „gonfalone“: „klig“) licinoms nems, te nemödikis al nemön: „Gundachar“ (kligakomipel); „Gundobert“ (komipomagifik); „Gundemar“ (komipamäkabik). Fa stäm „Wig“ (komip): „Wigand“ (komipel); „Wiglef“ (son komipa) „Chlodowich“ (Ludwig, famakomip) (reg frankanas in yeltum 5.). Al komip, e vikod lönom vafs. Id ats pipladoms lumiko. Popefs lölik inemomoks seguno, a s. saxänans segunü kliganeifs lonedik omsa, vönodeuto „sahs“, vönonelijik (angelsächſiſch) „seax“, seguno kels sägo un God, kligagod germanas pinemom „Saxnot“, (glafakopanal). [„Nimith eure ſaxas!“ ruſt bei Nennius hist. Brit. kap. 46. Hengist den Seinen zu. „Von den mezzerin also wahſin Burden ſie geheizen Sahſin,“ Annolied.) Netavaf deutik „Frame“ (lä Tazitus), sped ko fer nabik, blefik, skilo plo nilokomip, äso fagakomip, kolkömom obes in nem: „Framhard“ (spedanämik); vöd vönodeutiko „ger“ („cher“ jeda'sped) in „Garibald“ (spedakinik); „Garibert“ (spedamagifik); „Ansigar“ (vönosaxäniko „Osgar“ = Asen'sped, o. b. goda'sped); „Schacherl“ (vönonolüdiko „skaka“, vönonelijiko „skakan“, rusäniko Schachowskoy, nelijiko Shakespeare = lemufön spedi [Schüttelſpeer]; glaf,

„ekka“ (glafagul = köt, stäm „ag“) in „Agabert“ (glafanidik); „Agi-hard,“ „Ekkihart“ (glafastenüdik). Jelavafs geotridoms; iblimoms spälnik deutans vönik ko oms: ti ko koap nüdik, te ko lejül lonedik, nabik se boad, e skit, i'ta'tridoms nedredik legiones romik pebenoblimöls. Lejül panemom „Rand,“ sikodo „Rantowik“ (lejülakomipel); „Bertrand“ (lejül litöl). Germans no ilabedoms ferakleotis, i no nog in tims „Armin'a,“ sägo nö lehätis voik. Plakels isusiadoms kapa'skins de nims peyagöls, kelas skün togo ibetegom as mäned joti. Sikodo nems: „Bernhelm,“ „Ebarhelm,“ „Wolfhalm.“ Yedo latikumo, du in kan feröna ilefulsonok, ekö-moms nems, a. s. „Helmpert“ (lehätanidik). Lönüg kligik näma, e stenüda lentonom in „magan,“ „megin“: „Maginhard“ (valüda-stenüdik); „Meginbodo“ (valüdo büdöl); in „ellan,“ gotiko „alyan“; „Ellanperht“ (nämanidik); „Alyanmot“ (nämalanimik); — kin in nems pato mödik; iso lönoms bu valikos fomams lemödik ko „bald“: „Baldawin“ (flen kinik); „Luitbald“ e „Theudobald“ (lekino), [Luther = mena'söl]; „Hunibald“ (gianakinik); fovo in kosiadots ko „nand“; „Nandulf“ (ludog [kanlupaf] kinik); „Siginand“ (vikodakinik). Valugi manas libik, vafafägik ifomom lä germans militer, vönodeutiko „hari“, „heri,“ vönofrankäniko „chari.“ Isi lönom (al büopladön nemi bäledikün pelovebrünöl) smaverato „Ariovist“ in mud romik bos pesäjönöl, zelädo abu „Hariman“ (man militera); „Hariberaht“ (militanidik); „Kariovalda“ (militigovöl), plinal batafänanas yeltuma balid (Taz. Ann. II. 11.): täno pato nams mödik, kelas dil telid binom se vöd at, vio „Ragnachar,“ „Werinheri.“ Abu lanimälöf germanas, ibinöl so-letepiko, no ibinom nöflapik teik, döföl konsäli gudik. „Wuotan“ binom noe God tepaviena, soi sapa, e nebü „Wate“ tepik, bi ok valikosi bäjedöl in „Gudrunlied“ (Gudrunakanit) pladomok „Frute“ visedik. Keli völad i germans iseitcms su konsäli ninlogälafulik, tidoms nu i keds lonedik nemas. Iso binoms at ko: „rat“: „Adalrat,“ „Chuonrat“ (Konrad); iso binom „ragan“ (konsäl): „Raganwald,“ „Raginmund“; „madal“ (top lasama, bekonsälama, e cödefa, popa): „Madalwin“; „hugu“ (tikäl tiköl): „Hugubert.“ Komipe somik, ekligöl togo ko näm, e konsäle visedik no kanom, defön vikod: „Sigifrid,“ „Sigiperaht,“ „Sigimund,“ e ko stäm peveitöl „Sigismund“ (vikoda'jel): Also lilobs valikosi de glafatonen, vafatoen lekön, lilobs dese, lanimälöfi germanas, glafalanimi omsik, viko-

daffeni omsik; suemobs, das mens inemomsok löfiküno seguno vafs omsa, seguno glaf, e sped, kels icedoms kligi, e yagi as jäfems soelik, digo verato mana libik; das ats ba ibinoms-la dredliko nilanes omsik, sägo ikanoms, luvokön romanes nebemütöls jü isi uni: „jü iso, e no veitikumo!“ Govön valüdik al komip, e vikod seistom in „Waldomar“ (mäkabo in govön); „Sigiwalt,“ „Berahtold“; fovo in „rich“ (valüdik): „Rikohard,“ „Frithurik,“ „Ermanarich“ (gotareg se yeltum 4., kel dotü dö geodranam popa omik dubü hunans edeilomok in lifayel 110 omik). Fam efetanöl ko vikodön, e govön somik paplösenom fa lemödiks „beraht,“ „bert,“ pato dubü stäms: „hlod,“ „hrod,“ e „hrom“: „Chlodoald“ (famogovöl); „Hrodegang“ (famagolel); „Romoald“ (famogovöl); fovo me „mar,“ ya sis yeltum balid in nems, äslik „Katumer,“ „Ingomar,“ (Arminius Oheim, Tazit. Ann. I. 60). Fulo benotonü ko atos pabizugoms id in se nima'vol pelusumöls benemams nimas stenüdik, komipayofiks, somiks, kelas jöni, nämi, vifi ebemilagom german, ifi iseistom in neflenöf ke oms as yagel, u jepel. Sölel dö fot, e lu'fel, beraf lezunik ilabom stadi in lenogam nolüda, se kel äfödranom latikumo leinaf vo'länik: om binom reg nimas. Sikodo nems: „Berinhard,“ „Beringar,“ „Isanpero.“ No luo pötöl, ka siämag greta, e stenüda, binom el „Ur“, lexolaf, nim mekädikün, lomlik, mödna in komip ko beraf: „Urold,“ „Uremar.“ Bofikes lenkikomok foesvinaf, leiko siköl oki dubü stenüd foetik. Balik „Ibor“ (Eber, foesvinaf) pene-mom cif vönikün, obes pelovebrinöl longobardas se yeltum 4. Beseviküno binom „Ebarhard.“ Sölel in kinän lutas binom „Aar“ (gil): „Arnoald“ (govöl äso gil). Abu nims regik, bofiks, beraf e gil geotridoms kolü votiks tel de mal jino pülikumo: ludog (Wolf, kanlupaf), e rab (Rabe). Also kömos atos, bi nims lätik binoms sanik. Dido ibinom i foesvinaf ya nim pesanöl, ye te Goda „Fro,“ du ludog, e rab dünels binoms Goda löpikün „Wuotan.“ Ludogs tel „Geri“, e „Freki“ (ledesidik, e bolötik [gierig und frech], o. b. kinik), e rabs tel „Huginn,“ e „Muninn“ (tik, e mem-Gedanke und Erinnerung) binoms aikopanelis Wuotana. Ets kopanoms ome as dogs oma, if sezugom su jevaf vienavifik, peveadöl in mäned oma. Sikodo binom ludog nim, notöl sani, e vikodi. Ma om labom nemi penädel vönikün literata obsik: „Vulfila“ (Ulfila, ludogil, Wölflin), bijopal vesügotik, lovepolel bibi se yeltum folid. Lepato mödna binom nem ludoga as dil telid kosiadota in fom

pede'gleinöl „ulf“ (olf): „Athaulf,“ „Maginulf,“ „Eparolf.“ Rabs binoms nims fanota-ledesidik pugöpa, böds kliga, e vikoda, ed also saniko Wuotane as pugidugal löpikün, kel panemom ko lä'nem i „rabagod“ (Rabengott). Rabi labom lucif normanas jekik Ragnar Lodbrokr su pugastän oma; a ma os lufitom yofiko in luts su ot, u leadom, lägön flitadis, eniludon su vikod, u bevikodam. So labobs bevü votiks klu nemis: „Hiltiram, e Guntram“ (kligarab); „Sigihram, Walaram“ (rab ela „Wal,“ o. b. pefalölanas), „Wolfhraban,“ nimis bofik sanikün pefetanöl. Lä nems pelicinöls de ludog, e rab stanobs ya ko fut bal su stük votik, lenmiedöl bigik su stükäl benemamas relik (lugodavik), pelusumöls de Gods. Drestim nesimulik dö sanikos Godes legivöls vikodi, e läbädi, seistom maniföfo in mems lemödik. Vöd obsik, ülvönik, ed üllönubik „God“ paninom in „Godelef“ (gotiko: Gudilaibs, vöno-deutiko: Kotleip = godamotöfön). Fovo in „Godefrid,“ „Godaskalk“ (godadünel), „Goduin“ (godeflen), „Godahart,“ „Goderam“ (godarab). Nems Godas löpikün no pageboms as pösodanems, ba se plaf relik; Wuotan, Donar, Ziu, e Fro, te sesumiko zitom „Thunerulf,“ u „Donarperht,“ abü pluo godasnems valemik, e benemams godasbinugas disoleodik. So els „Ansen,“ (Asen, lugods) in nem „Ans'halm“ (et ko Asen'alehät, godas'lehät), Ansoin, Ansowald, kels binoms flumälikumo obes in fom vönosaxänik, e vönonelijik, kö pakozugom „ans“ in „ôs,“ sikodo: Oswino, Oswald. In kinäni klänafulik natatikälas, ela Albe, ud elas Elfen, dö kels noloms al konedön somödiks lusag, e mär, dukoms obes nems äso: Albarich (budal Elfenas); Alberad, vönonelijik: Alfred (konsälel Elfenas); Alfwin, Alboin (flen Elfenas). Tatopi al Elfenpop smalik, nu gudäliko yuföl, täno badugiko dämöl ko lenlägot omas smamenis, e „Wichtelmänner,“ fomom gen nejönik, sienälo globik, nato-nämik gianas (Hünen, e Thursen): Hunibald, Thurismund. Os vedos sätön, al böfudön luüno in stäbs magi nemagivama tima et. Komip, e vikod koltonoms vätopo obes se om ko vafatoen klilik; len atos kludomok konsäl visedik, e gov famafulik — no nen suloged al Godis ditiböls vikodi, e läbädi. Binom nemagivam le'ladälik, döledik, poedik, in kel obes no tupos nenobikos. Binom balugik, vio se gif e tikäl bal, leleigo ke germanpop ito, kel ibinom balugik in licin, e senedön „ein eigenes, reines, nur sich selbst ähnliches Geschlecht“ (gen okik, klilik, te sümom oke ito).

Jamepikosi, kinikosi, valüdikosi, geilikosi tuvobs pesepetöl in nema'vol at, geotridos löflikos, meilädikos, sofikos, molikos, e dusikos — sägo in nems jilik. Id ats binoms binugliko de mekem ät, denutonoms se oms leiko komip, e pug, äso se maniks. Jiel „Walküre,“ pugavirgan Wuotana pubof as dölod vofa ülgermanik. Na ga binof fagik in del et klige, kela stimes, e risköfes gena fibik. Kelosi konedoms penädels glikik, e romiks pükos lesäto. Pakonedos obes, das vofs izugofs in klige ko mans, sutopöloks po mans, pugakedi, in nil palefanas, das me lüvok ofsik ilenfilälofs komipelis, ifetanofs pevunelis, ibrinofs al stanön ba yilelis, imesedofs, ed ibeglidofs vikodelis, abu id inolofs al deilön ko pavikodels, e löfikumo ideilofsok ito, e cilis ofas, kas igolofsöv in pefantügi. „Kim labom lanimi umo, ka germans?!“ sevokom roman Seneka., „Kim tepom ko mekäd gretikum? Kim löfom liedodikumo vafis, ko kels pemotöfoms bido, in kels panulutoms? Kels soelo binoms kud omsik, valikos votikos glifos omes nemödik“. (Sen. de ira I. 11.). Benotonü düs leodom, sagön penädel yudik Yosefus regi Agrippa al yudans: Nendoto ililols dö germans. Ilogols stenüdi omsik, e greti föma omsa. Ab laboms tikäli, kel binom gretikum, ka koaps omsik, lani nestümöl deili, e zuni lezunikum, ka nims foetik. Säto, täled popas deutik binom, leigo glikike, nobik, e drefik. Siam, palüodöl al geilikos koltridom obes vätopo in nemagivam, se kel tikäl imenas obas pükom al obs. Pop deutik pibevokom fa Bülogal, al dibregön ketis, in kels iflapom lusölanen romik voli, ed as letuig nobik al paninsiadom in puodi romanas, al des nu glepolel lefoma menagena al binön, pato in datikam uni püki nulik, lekanik, o. b. verato „Volapük“ ela Schleyer, kel pük lenzugomös bevünetefi netas valik, aso züda'meil'evat meili valik duztüdom.

Al jen jukas.

Lio-vönik binom datuvam jukis, e kime södobs danön plös, binos nezelädo. Plinius enemom as datuveli Böthius'i, abü ni notom, kim at ebinom, ni kiüpo elifom. Mödikans lüpenoms datuvami mena'pale balid, kele note yedo tapükom Bynaus. In Cinän

ibinoms-la juks in geb ya öned regam ela sapika Hoangti, klu ba in yel 2697 bño Kristus. Sab hitik in Lefüdän ezesüdom menis, al givön futes omsik stabi. Begino edünom alos dil boada, keli eködoton suko ma fom futa, e len at ebefimon omis me tan, u zöns. Jukas somik egebonok nog in tims Abraham'a; jinos, das Moses, e Yosue ya epoloms jukis, luüno pükom lätikan dö juks pemenodöls. Yudith ilabof jukis sojönik, das ke oms istunof Holofernes'i. Stof, se kel vönans jukis omsa imekoms (ikofükoms), ibinom ledifik. Güpänans ifökoms omis se jög, abu sanälels omsik no idaloms, polön votikis, ka se pöpayeb (papürep) peflököls; spänans ikofükoms omis se jog, e yeb (ßfriemengraß), deutans vönik se boad, e nidiänans se bima'skin. Yisraelans itima ilabedoms bidis tel jukas: zeladelajukis, kelis igeboms lä matazäls, u kokömams votik, zelädiks; e vädelajukis, kelis ipoloms domo, lä vobön omsik, u su tävs. Lüxam jukas suko idebidom sovemo lä oms, das otis ko miräin, e nobains difik, völadiks ifuloms, al pakön lä step alik benoväpi; isefuloms i jukis omas ko magäbs, u nobains, latikumis sägo ko smalöfs difik, toenöls, al notön kömöni omsik me toen. Juks kösömik no istadoms geilik in völad lä oms, bi profeds püli mana pöfik, misaladik dub atos bemalön, du sagoms: „Eselon omi plo teliel juks (ekösekon).“ Klemens de Alexandrien nunodom, teldiko imonoms i nemis, u magis vofas omsik, u jilöfanas in metal, ed ipoloms omis len desiads, al debükön lä step alik magtübis ats in Tali. Juks omas pefimoms ko zöns; oms piläkleotoms, e pidesumoms fa dtünels omsik, köa licinom vödenabid: „Eines anderen Schuhriemen auflösen“ (jukazönis votikana desnobön“), kelos pilenlogos as mal lönedöfa, e dönefa. Lä pop at isöloms itimo südods mödik, kels itefoms su juks, ed ilaboms seplänami sümbodik. Me lovegivam juki, keli südodi eloegon lä sela'balams semik, piloveleadom glunadila lab remele, ti gued votik, muflik, ed ome dub atos pidälom togo, feili, e l. al betridön, äso ikanom, dunön jünü selet. Sobido pelovegivom a. s. feil ele Boas (Ruth IV. 7.). Säkleotam juki imalom, das man no vilom, matön jiviudi bloda oma necilo edeilöl. Dom una mana somik pinemom: dom una nejukana. Id isäkleoton jukis, al lenunön sanöfi topa, su kel ibinon. So Moses isäkleotomöz jukis oma lä pub Goda in bujad filöl, e Yosua i (Buch Josua V. 15.). Sanälels no votiko idaloms, pubön, ka ko futs entüdöls in tem. Isäjukonok id as mal

luga. So notom Flakkus, yisraelans no ibedünomsok jukas dü dels kils, sod igoloms ko futs nüdik. I David igolom nen juks, bi iyilomöz demü son oma se Yerusalem. Nejuköf ibinom leigo blöf pöfa. So ini'desgolomöz Yesaias nen juks, al sinifön pope dalebi oma; taü ijonos, polön jukis gudikum pösodi nobik, u digilöpik. Fino isäkleotoms jukis omas yisraelans id al pönäd sinas omsik lä zeläd lekosilama yelik, ed istanoms bi God ko futs nüdik. Nesiönok gebi jukis, ibinom mal liedä, e nelüma idaliedöl. Vödenabid: „Jemandem seine Schuhe nachtragen“ („eke jukis oka pospolön“) imalom, one dünis valik, i nestimikünis al mütön duinön, ud öned valüd, e mekäd etas al binön. Sümiko ibinos id atos lä romans. Juki setenön ibinos leiko vödenabide sümibodik, ed imalos lä regans mödami kinäni. So sagom David in psam 60.: „jukis oba tenob ovü Edom,“ o. b. vilob, brinön Edomitans, o. b. lödanis de Edom öned büden oba. Lä glikans igebon in tüp heroik pla juks butadisöpis teik. Dö Yuna pasagos: „Unter die glänzenden Füß' auch band sie sich stattliche Sohlen“ Hom. Iliad XIV. 186, (diso futs nidöl id etanofok butadisöpis jönik). Dö bäled butas binon nezelädik. Deno jinos, das Homer (Odyssee 24 v. 227 u. 228) lüjonom su bid un futakleota. Bidi un buta, pemeköl se xolaskins, ituülonok zü futs. So binos lä fat Lärtas:

„Auch ein Paar stierlederne Schienen
Trug er geflickt um die Beine, dem ritzenden Dorne zur Abwehr.“
Hom. Odyssee. XXIV. 228.

(„I telieli klautis xoilaskitik
Äpolom lunägiko zi futs, al tasteif spine slitöl).“

Hüpodänata, kels ibinoms lä glikans futekleot nobikün, ibinoms disöps bigik, kels medü zöns tel pifimoms, des flans bofik diso disöps sü, löpo su futs kogolöl, e zi ats lesnalöl, täno iklobomsok ko zön kilid, (kel bevü finaps bofik, balid idagonom), diso gleipöp, pifomöl äso lad, kruzif, u yöbabled, pifimoms. Zu ibinoms nogo in geb bids at jukas: Konipodes, ed Arbülai, ibinöls juks plo miot. Ti äso juks obas ilaboms pöi'skiti, abu pikotanoms ko zöns fö ove futabled. Föümü at ibinoms juks elas Spartaner, pinemöls Lakonikai, ed Amaklaides, ab de köl redik. Lä spartaners idaloms polön eils jukis tö täno, if ibeginon, al gebön omis al felen, ud al yag. Lemödna, efe nogo in tüp lüxamikün egoloms glikans nejukiko. Athen'áns cädik epoloms len juks muni lafik de silef, u

nelfaftuti. Slafans leno edaloms, polön jukis. Vofs lä glikans ipolofs dilo disöpis, dilo jukis voik. Juks, kelis tuvon su pänots vönik, binoms yelibik, fö glöpiko, e gonöl geilo, sümöl ele Pantoffel anuik. Penemoms: Persikai, bi mod ikömom fa persänans, pepoloms te fa vofs maniföfik. Nogo vönikumo binoms els Sandala, u Sandalia; ikositoms se disöp, bigo finedi bal, sägo teli, stenüdik se kversuboad (Rorholz), löpo, e diso ko skit pekovadöl, e len siem dekiko pele'nägöl. Ibetegoms te futadisöpis, e pifimoms jü al med tigapa susi kruzifo ko zöns. Periparides ebinoms juks jisla-fanas, jinos abu, das pepoloms i fa vofs cädik. Bid votik jukas ekositom se dil skit, kel petuüloom zi fut, e löpo pelü'le'fadöl. Das jukis somik ipoloms i mans, pablöfos dub os, das etuvon somikis len ködots tel regas pefanöls, trakänik, se maboin blägik in Kampidolyo. Gens bofik glikänas epoloms i disöpis, pefököl se jainils filädoformiko. Etuvon omis nogo len lugodamags su latar in vildom Albani. Juks jiglikanas elaboms sotimo desiadis, kels penemoms Katomata, e pekosiadoms se dilils smalik skita. Filosofals vönik glikik no epoloms jukis. Fozion, Aristodemus, e Sokrates egoloms plüo nejukiko. Södodi at id estüdom Lükurg lä spartaners. Alexander der Große epolom jukis vietik. Limepals glikik epoloms jukis redik. Basilius, patrial de Konstantinopel enevilom, al giedön eli Fokas, büfo at no isäkleotem jukis oma redik, ed ekömom in kleodot sifik al omi. Ifikrates estüdom jukis lä söl omik, kels dinädü tim tiemik ebinoms lesmalik, e pemeköls so, das nenü töb ekanon omis läkleotön, e säkleotön. Edagetoms segunü om nemi: Ifikratiden. Lusölanas koapagalef epolom jukis se ludogasküns, kodo galef at penemom glikiko Lykopodes, latiniko Lupipedes, deuto Wolfffüßige oder Wolfffüßler, d. b. ludogafutans. Juks ela Agnon, fena Alexander des Großen peflapoms ko klufs golüdik. Jukis somik epolom i dil gretik milita ela Antiochus, rega et süränik, so lumäkabiko dubü lüxam omiks. Futakleots romanas ekömoms leigo umo, u luo, etes ya penemöls, u jukes nuik obas. Penemoms ko nems Soleä, Sandalia, Kalzei, Sozzi, Kaligä. Kalzei, betegöls futi lölik jü al futabomis (Schienbeine), ebinoms fö maniföfik, e pekotanoms ko tans, zöns, u snals. Emutoms lenseistön legudo (fnapp), e sikodo pe'le'lu'fuloms ko lain, e l. Imekon omis itamo se skins lüedik, ed inemon omis „karbantidas krepidias.“ Täno etaenon skiti, ed etenüdon, al meköm omis me launin nogo müe-

dikumo. Lā lūxam mödöl elenbrinon dekotis difikün len juks. Juks senätalas esätoms jü al lafi futa. Su tip etas ebinom lafamun golüdik, u silefik (luna vel lunata) peläbrinöl, sikodo jukis at enemon Lunata pellis. Yedo te epolomsöx senätals patrizalik jukis somik. Vofajuks ebinoms kösömo vietik, sotimo köliko redaklöfik, u püpunik, e löpobleds len ets pedeköls ko stikavobot, e magäbs. Juks manas ebinoms nomo blägik, selednikumo redik, äso epolom omis a. s. Yulius Zäsar. Limepals elaidunoms al dekön jukis omsa i ko golüd, silef, u stains. Heliogabalus elaidunom al polön nobainis len juks oma, peködotöl fa lekanelis levemik, ed id atis nevelo mödnaum, ka soelikna. Sotimo pesusiblegoms tips jukas fomü tonabir S. Id in möd lefadazönas pemekom-la roman distini; so etanoms senätals jukis omsik ko zöns fol, plebeyans ko te bal. Romans id epoloms futategotis, pemeköl se lain, u goladahels, e penemoms Udones. Jukis voik elükleotoms te ko „Toga“ lä segolön, ed elaidunoms al säkleotön omis lä tab. Su tävs egebonok (ebedünonok) elas Pantoffel. Leiko äso lä glikans, emutoms i golön nejukik lä romans slafs. Juks soldatas pebeflapoms ko klufs (Kaligä), limepal Kaligula, pemotöföf in lagöp, e penulutöl bevü legionasoldaters, elaidunom al kleotön oki äso soldat bäanik, ed al bejukön, kelde licinom nem oma. Juks böfelas penemoms Sozzi (Pantoffel), ets lügapledelas Kothurni. Lätikums ebinoms disöps namo-geilik, kels pefimoms me zöns len futs. Juka at ebedünomsok gens bofik damatanas lügik, al pubön in koapaföm gretikum. Jukis somik logon len fut jiela „Melpomene“ in vildöm Borghese. Kothurni pestüdoms fa Sofokles, klu Kothurn lemödna malom figüko ito lügapledi, u stüli lügik, subimik. Bida votik Kothurnas, äso logon omis su pänots herkulanik, e leigoms lafabutes obsik ebedünomsok yagels, e kligels. Juks ninlödanas vönik Laziuma ebinoms se skit enetaenöl, e penemoms Feronas. Sobidikis epoloms i vöniks Marser, Hernizier, e Vestiner. Mens pöfik epoloms jukis boadik. Bidi sumik penemöl Skulponeä epoloms i lanedamens, ed egeboms omis ba i lä feitöfs evedöl as komipamed ta-balvoto. Jukis somik elaidunon al läkleotön utes, kels pefecödätoms demü fatimölod. In tims latikum ezitoms ko juks, votams mödik piano. In Fransän ebinoms tipik, e fö doniblegik juks timo Filipp August'a, 1180, sos emekoms tipamudi, kel ma cal pösoda umo, u luo ebinom lonedik. Lā mens

kösömik ebinom lonedik tipamud at za meti $\frac{1}{8}$, lä sifels liegikün $\frac{1}{4}$, e lä nobans, baonals, e lesons sägo plu, ka meti lafik. Mödlik pedekom tipamud at i nogo ko dins difik, selednik, vio hons, gluaps, e l Jukakleotot, penemöl: „Souliers à la Poulaine“ petuvemom latumo so, das valüd tikälik, e volik eklubomöz oki, al noesön omi. Regs eföbütoms me lons, sanälöf eleadem ta ot predön. Rigi moda at nejönik sükoms, al licinön penädels in Nilijän se tims ela Heinrich II. 1140. At labom as lesön lejöni koapik; abü futi oma enefömotom midaglof selednik, keli al sävön epolomöx-la jukis bida pänömöls. Segunü votikans ebedünomok-la se kod öt jukas somik Geofroi Plantagenet, Graf von Anjou, ed ebrinom-la dub atos in mod. Se tim at licinom-la pükedavöd: „être sur un grand pied“ (Auf einem großen Fuße leben = lifön su fut gretik). Nob enaldunom tipamudajukis at, e blefo i sifacalef. Bijopals nelijik, e fransäniks esepükoms vanliko ta mod at lemüta'nelabädiss omsik, e mödniko enemon omis maniföfo sin ta nat, e nof Jafali; ga, no defos mödikos, eseplänönöv züpefelis ota as lukredans (Reger). Filipp IV. in Fransän edaleadom ne'dälottis maniföfik (1290) ta tipajuks, abü ats efäduloms uso nogo öned Karl V. At edatikom al dejafam atis medi, kel ejonomok vobädik. Kel evilom, polön tipamudajukis, emutom pelön flonabis 10. Also efinom mod at. Des Fransän edranom mod at in seläni; tuvon en vegeedis in yeltum XIII. in Nelijän, Deutän, e Nedän. Len tops teldik ebesiadon sägo tipis jukas ko glökils, un mod, keli ya elogobs lä yisraelans vönik. Atosi edunoms üno te söls gretik, kels eviloms notön nakömi omsik ya des veito, liko binos al da'logön len ködokölüms teldik, e sügolos se lemotöfakanit vönik Petera de Dresden „in dulzi yubilo“. Ibo zitom set in om: „Wo die Schellen fliegen in Regis kuria“ (kö tonoms glökils —). In Zürich pe'nedäloms ya in yel 1370 äd penemölis ya, äd juks pe'sma'bedöls, kels fö pesuködotoms so, das finaps, pedeköls ko lins edalogedoms. Deno ekonsefoms lätikums jü in yeltum XVI. In yel 1452 epönapredom taü jukatips kardinal Kapistran in Nürnberg. In yel 1460 elönom konsälef in Nürnberg me lon, violonedik pamekomsöd tips len juks, enedälom abu in yel 1478 begü bijopal de Bamberg lelölo tipamudajukis. Etuvon elso in lekana smacäm in Ambras len kligaplepadots fa leduks löstänik jukis ferik ko tips lelonedik, kels pekovadoms as vead ove juks kösömik.

Tipamudajuks ebinoms al logön i len ködöts mödumik deutik, e su täps difik; kels pemekoms in tim düka burgänik Filipp des Guten (1400), ed estadoms in gredom in Brüssel. No lonedo po dejafoms öned Karl V. jukas „à la Poulaine“, ven esukoms ome i ya öned Karl VI. juks ko dökatipamuds, kels fö ebinoms ti sovidik, äso juk ito ebinom lonedo, kels yedo jukes nogna votikes emekoms spadi, leiko de fom legretik. Öned Ludwig XI. ekömoms tipamudajuks in mod denu, abü no ekipomsok fövo lonedik. Nedälot lätik demü tipamudajuks esegolom in Peterburg in yel 1800 öned regam ela Paul. Bevo yels 1670, e 1680 penedälom jipösodes in dükän Gotha, „klada“ kilid lä pön taleabis lul „al polön jukis vietik, u velinik“. Leiko penedälom jietes „klada“ folid bidis jukas tipik, geilik, viétik e votikis somikis lä taleabis pöna kil, mäl jü bals, e fino feilajipules, e jidüneles „jukis valik pelenägöls, e pedeköls lä pön vülik, al polön. In yel 1796 edatuvom jukel in Leipzig, nemo Yohann Karl Garlhof butis pestogöls; nelijan sembal beginü yeltum at butis se tün, kels medü luta'pöm pemekoms luti'vagik, ed esödoms dünön alos, al lunön ludrani vemik bluda ali kap, e koapadilis votik. Datuvam, jukis al kofükön nenü nägot. pämekom beginü yultum at fa Bedford in Filadelfia, des uso päbrinom ali Nelijän, e fa konsälal melopik Baret ali Fransän, des kö äpakomok täno ove Yulop lölik. Äso foms jukas ebinom difik levemo, ebinom i gret otas. Herodot nunodom, das ejonon in zif Chemno u Chemmis (Ekmin), glezif ela Nanos väbolidik Löpogüpäna juki ela Perseus, kel ebinom lonedik segunü maf nuik meti $1\frac{1}{2}$. I vofs leskimänas bedünofsok-la jukas legretik. Tadilü lesmalik binoms juks jicinänanas, lä ji-kels fut smalik binom gle'stip jöna. Al bedünönok togo jukas as med, al geilön greti onik, emekon desiadis len ots ma desän at geilo pluo u luo. Das i glikans ya ipoloms desiadis geilik al pubön gretikum, ka ibinoms, sägolos se liän fasedela Alexid, kel in buk kilid oma „Daduks“ eblöfom also pejuköl eli Klemens de Alexandrien; e se „Ökon“ ela Xenofon, kel eblöfom as leiko pejuköl jimatanis ela Is'choniachus. Bevü votikos sagom Barantom in oma „Dames galantes“ (T. I. p. 340): „Ebinom tim, kö vofs epolofs in Fransän desiadis sogeilik, das man sembal etuvom vofi omik smalikum ba laf in del po mated, ka in del elso, klu esäkom ofi, kiöpi laboföv lafi votik? Pla gesag valik ejonof ome jukis ofik.“ Al juks lönom i jukasnabs.

Ats penömodoms in saxänagit. In Nelijän ekömoms gö al mod öned Karl II. yelü 1670, abu te pepoloms fa cädans, du lä stams bapik tans len juks ebliboms in geb. Somödikosi dö juks valemö. Juks teldik evedoms mäkabik in jen dubü cal, emeköls lä pöts semik. Jinos, ebinöl-la juk, kel ekodedont eli Charila'zäl. Lä at pefediloms meil, e glüned len voöpans, e lomlikans, täno peflapom magüb jilik ko juk, kel magüb fino pepolom in topi stoinik, lusoalöpik, e pesepom ko jain zi nöck. Ved zäla at binomla segunü lusag delfik at: Lä nulüdazesüd gretik, esuköl po sig jekik ekömoms sembalna sifans ko vofs e cils omsik ali reg, ed ebegoms tefü lifameds. Reg eleadom givön te utes, kelis esevom, meili, e glünedi, bi plo valikans no esätomöv stok oma. Epubof i jipul pöfik, nepalik, nemo Charila, begöl, id ofe al leadön, givön givoti, glünedi, e meili. Abu reg eflapom jipuli su cigis ko juk oma, ed ejedom ofe oti ini logod. Lemalädälo emogolof jipul, ed edalägofok len zön ofik. Ven zesüd egretomok, ed elükömoms nogo alos maläds lupakik, esäkon demü konsäl jieli Puthia. Jiat egesagof, lekosilonöd elis Manen jiela Charila, jikel esumofok lifi. Estitämon öned bisied rega fögivitimi patik, ed ot as lememe tentüpik väyelo päzälom ko südods penemöls.“ Öned regam ela Gallienus ekömos al flapens sembalna in Alexandrien in Güpän bevü soldater, e bedünel tatacalela sembal. Lätikan efamomok, al labedön jukis jönikum, ka soldater. Luvoken ekodom popavoluti so-legretik, das disokonsal, evilöl stilön voluti, Ämilianus, pebösulom ko fileds, e stoins, e pemütom, volutanis al cifön ta limepal, se kel piano evedom volut, kel epakom nesäni ove Güpän lölik. Sarmatans, eninfalöls öned Konstanzius in Pannonien (Nugän), ab pebeviködöls, esedoms legateli ali Sürmän, al begön limepali demü püd. At elöbik, ya sesümü stips nemödik al vilön in desid omsik, ven levifo legat bal de legateli, ebefalöl bid vuta (ejin'os-la), eflekodom juki oma, ko logim dredlik esuijonom ali tron, ed evokom ko vög globik: „Marrah! Marrah!“ Su vok at etepoms Sarmatans su limepal, ed ebevälidoms lesi pösodi omik, ifno koapagalef ome efejafomöv pöti ko vitimam lifa lönik, su jevaf omik al säfugön. Erich, komipel norgänik, kel latikumo ebexänom troni svedänik ebedünomok kliga'käfi selednik len yead ela Frothos, rega dänanas, kö ekusadom komipeli votik nemü Grep matableka, fa kel abü pesuflagom al komip. Plöp käfa at

efedanom-la soelo bide nulik, esetiköl fa om, jukes. Edesidom fözogi dü dels kil, al plepadönok. Dü tim at eleadom kofukön ple ok e kligels oma jukis patik se skins nimas nü pamitelöls, atis lupänön ko firaron, e be'lu'stolön ko sab. So pejuköl, epubom samilit omik su gladaplen mela, ed ebevikodom trupis ela Grep, kels esne'slifoms evelo, ed elefaloms al gluni kumiko, abü Erich e soldaters omik yufü juks omsik estanoms fimo äso kölüms su glad. Ven Přemysl po plaud mofo su regatron bömänik exänom, ekesumom jukis oma, pemeköl se gölogaboad (boad se kverbim), as lememeot aik zita at plo omens oma. Juks at pekösekom lonedo su kased Vyšehrad, e pebipoloms reges lä kronams aniks pos'nalik fa sanälels. Juks at pastimöls meboms len votiks juks, gitü penemöls lestimiks, e beläbiks. Rhodope, jipul lejönik se Trakän, peselöl in flored yelas jönikün ofik as jislaf ali Güpän, efedanof segunü lusag läbi ofik fute lesmalik e lejönik. Dü ebanof sembalna, edonilefalom gil se lut, esumom bali de juks jibanöla jönik, ed edukom omi da lutis mofo jü ali Memfis. Iso esiadom ebo reg Psammetich su gitastul maniföfik, püköl giti; eko! gil eleadom falön juki su vümi ome. Reg ebemilagom juki jönik, ekludom de at su fut jilabedela, des lätikielum su jilabedel ito, ed ebüdom, ofi al sükön. Rhodope petuvof, e reg pelefredöl lölo va jön ofik, emekom ofi as jimatani omik. Limepal Vitellius noe eläkleotom jukis jimatane oma jönik Messalina, soi epolom bali otas (ati de fut detik) ai lä ok, e sägo ekidom omi lemödna ko lefred. Kodötön at emekom-la omi as limepal. Gab Gottfried von Hohenlohe egivom-la in yel 1245 sifale Otto Begehenhaar as lugiv yeada-pladi omik; sa regatümi sonemik zife Augsburg, stipü, das sifs ome, ed omikanes, if okömomsöv in zifi, bergön omis, e belegivön omis ko teliel butis kienas korduanenik. Miädagab Friedrich von Brandenburg epubom in yel 1496 su le'turöp (Turnierplatz) in Nürnberg ko lehät su kap, pedeköl ko vofajuk. Juka'lunägels in Flandern elaboms in sköt buti ko kron limepalik, kela ved palicinom also: Karl V. besevliko plinal lenulälik, esegolom mödna efökleotöl, ed emigomok bevü pop, al plakön niludis dö ok e regam omik lönedanas i lutiniküna. Estadöl sembalna in Brüssel, ejötom ali juka'lunägel sembal, al leadön menodön butis oma. Ebinos os ab in del ela Krispinus saludalik, e jukalunägel, siedöl ko flens omik lä köp, no labom yofi adelo al gebön stumis (Frie-

men) omik, kodo esagom: „Jf kōmomöv limepal ito, dunoböv spinami nonik ple om. Vilonsös abü lukükömön, e stimü Krispinus drinön bali, södons binön obes vekömö.“ Monäkal eyilom vüde at, abü no emigomok in pükem köpelas, sod emekom te lülogeli müedik köpena. Elenvödom ome linkip peyofik also: Ma logim onsik dibosiamik al cödätön, binons-la-li ba sägo balan menas bolidik de yead? leigö! binons, kim vilons, abu su saun limepala drinonsös deno!“ Karl esäkom jukalunägel, va labom so'löfik limepali? „Kapälosok,“ egesagom at, „suseitomöv no tribis somödik lonedannudikan.“ Limepal edismütomok, nendas egesagom vödi, nal idanom jukalunägele plo linkipam oma lotädöfik. Odelo pevokom julalunägel ali yead limepalik. Tikon mana pöfik zesüdili, kel ya edredom, nud lonedik okostomöv ome kapi. Limepal epubom, e dremöl elesevom in om jukalunägel aibonedeli de ädelo. Karl elememom yedo vödi nonik zita in del sd. Krispin, sod ebüdom tö jukalunägele, al sebegönok fa om beni, gö! gevom ome nogo alos tikatimi, düpis telsefol. Po fe'gol otas epubom jukalunägel bifü limepal, ed esebegomok, das füdo jukalunägels in Flandern buti ko kron limepalik labomsöx in sköt, e bu jukels labomsöx budiniti. Karl V. egevom begi telik at. Flana'konedil deutik binom masal el Stiefel, kel ekömom in yel 1533 al Luther nilü Wittenberg, ed eprofedom ome voladisami sunik. Luther'i no ekanom suädön, plös abü feilelis in pädöp omik, kels petrepik valikosi labedölosi elüxamoms. Del pedredöl ekömom, abu no voladisam, e klu esälodom zun lölik dö kap masala Stiefel, keli petanöl pebrinom ali Wittenberg, fliagöl pönami omik. Studel yofik tiemo epoedom kaniti et, palilöl nogo nu in kneipöps:

„Stiefel muß sterben!
Ist noch so jung, jung, jung.

Wenn das der Absatz wüßst,
Dass Stiefel sterben müßst:
Der würde sich ärgern
Bis in den Tod “

„Stifel (but) deilomöz!
Binom nogo so-yunik, yunik,
yunik.

If desiad nolomöv,
Das butil deilomözöv,
At lezunomöv oki
Jüs in deil.“

Stiefel ab edeilom tiemo no nog, sod egolom ali Königsberg, nilü at efälifom takedo. „Stiefel muß sterben“ ab evedom as vöd befitöl. Id in stükäl lekonilas drefobs jukis. Virgan saludalik Genovefa elabof jukis de milaganäm sogretik, das vof, jikel evi-

lof tifön omis, lä finedam otas pepönof ko blein. Dö Hedwig sd., jimatela ela Heinrich, dük de Jlesän, pakonedos atos: Hedwig sd. egolof in nifatim levemikün pönädo nejukiko da glad e nif, epolof abu jukis ofik ai lä ok, al läkleotön omis sosuno (kanön), if ekolkömom ofe ek de yeadamens. Deno pelogof sembalna nejukiko, e matan ofik petidom dö südod selednik. Al suadönok ito de atos, elovegolom ofi su gol soelik, ed ekömom vobädo so'ne'valädiko in nili ofe, das no elabof timi, jukis ofik al läkleotön. Abü deno elogom-la pejuköl dük jimatani omik, plütiko, do estanof bifü om lölo-nejukiko. Lä lanedapop lovikredik ebinoms juks des elso dinit suemafulik. If a. s. jipuls ne'matik in Kristusa'vendel juki ovü kap ejedofs, ed ot edrefom cömayani, so ecedofs atosi as mali, das pebestükofsöv oyelo fa matibegel. Enemon atosi jukijedön. Läkleotön juki nedetik baltüdo, malosöv-la neläbi. Ya limepal August edivodomok lovikrede at, ed edredom sembalna lä popavolut, al padeilön, bi eläkleotom gödelo baltüdo juki nedetik. I vofs lovikredik su laned dredofs, ozitom neläb ofes, if edunofs gödelo fegolami sümik. I tridön jukis sevedo, u ninvedo labos-la mali. Ninvedo-tridön malos lä cils liegi, sevedo-tridön, das ofepöfomsok. Kel lä läkleotön juka snidom, kele füdom neläb. Cile, kele paläkleotoms juks redik, büfo bäledom yeli, kanom ogloföl logön bludi nonik. Nilud at lovikredik edatikof-la käfo vof jukela un, kel emekomöd cilejukis somik, abu no ekanom dagetön skiti redik. Givos nogo niludis mödik sümik lovikredikis dö juks. Lä lanedapop a. s. estadom südod, das jigame fa miligamot vönik pedäbrinoms ofa cilajuks balid, e dü letab pelovegiovoms gamane su smabov, plös et egivomöd drinamoni levemik. Tükäns deseitoms jukis, if nilomsok, yane mojöpa, e goloms nejukiko in öti. Lölo tadil ebinom südodiko lä gen jilik lanedapopa in Nugän. Jipuls e vofs egoloms in baltüdels nejukiko jü al glügi, kö eläkleotofs ofikis peflapölis ko fer elis Czismen, e täno enütridofs in glügi truppo. Vio lisamels noloms ya, in Polän esibinom südod, das man, vilöl däbrinön läde oma lebenami, juki ofik aso le'köp (Böfal) efulom ko vin, e su benöf ofik evagom omi. So etenüdob nämiküno, lisamele flenik yufü däts pekonledöls al givön jeni juka, bekleotadila soveütik, e spelob, sugive obik al ebinoböl fulo cödik.

In Bömänfot. Im Böhmerwalde.

Ni romans vönik, ni kligels deutik zenodüpa etuvoms blesiri patik in ülfot nedadranik miedabelema bömänik, e flekoms ome if dunlik, bäki, — teldiko i pemütöl dubü glafs neflenik. Enese-nosöx nogo in tim nulikum sala'karavanömes, kels ebelalovegoloms su smavegs mäkabik, golüdik, bevü lukanitön ludogas, e dibatonön beras ülfota, al mutön, da'pölön su simasmavegs nabik foetübi lejekik. Tö, ven eböfudoms völädi boadamöds ne'da'maflik dubü neod gloföl, ven äsukoms kolunes balid pekolanoms al miedajälam gläta'smetöps boadinosöl, litomok ülfot; leo suno äceinomsok simasmavegs badik in felavegs vidik, duköls des yadem al yademi, keles latikumo älikopanomsok süts, duköls des gläta'smetöp al gläta'smetöpi. Also pemeköl lügolik, ävedom Bömänfot as zeilapün vakantüpatävamas nolügik profesanas kateko'fenik, e studelas fanotayofik, kels ätävoms „nach den böhmischen Wäldern“ (al fotis bömänik), in pok Schiller'a „Räuber“ (ravelis). Pionanes balid at binos al danön, das dubü bepenots kölaliegik belema, belakapas pleidik oma; lakas romantik in fotadaeg pesävöls; e nebelas magiföl in glün aiflifik pägälo m nited valemik, e zilaks veitik, nativestigöls pälenmufoms al visit Bömänfoti. Toso pävisitom nemödik Bömänfot, ed äbllibom stük pefekiköl, nepesevik tävelamelake voik. Ibo ome fagik äkibomsok ferots Bömäna, e Bayäna, ed id as bergöps gudik belatävela fenik päkudos te in tops nemödik. Abu atos äflekompok nu: ferots kil goloms ovü belem, len sim belema binom bal bayänaflano, e kil goloms in ladi Bömänfota, lenuliks, Winterberg-Strakonitz; Wodnian-Prachatitz, e ferot voik Bömänfota Budweis-Sal-nau. Bexänobs in Budweis ferotavabi, e vegobs ali Pořič, stajöp balid po Budweis, täno Korosek, Prabsch, Krems-Mřič ali Adolfsthal, des kö kanon mekö n suxänami su bel „Schöninger“, lukilogöp mäkabik. Täno ali Goldenkron, kleud vönik, täno Dumrowitz ali Krum-mau, zif ko lödans za 7659, ko gredom lebäledik, lejönik, ro-mantik plinala Schwarzenberg. Des Krummau kömöbs ko ferot ali Goyau (Goyau), relatävöp mäkabik, täno ali Nespoding, e täno Höritz. Kim in vol lölik no elilom bosu dö top et? Höritz binom pagil ko ba lödans 1129. Höritz ko oma „Böhmerwald-Passions-

spiele" (Bömänfot-pasionapled),“ kel nogo vükodom uti in Ober-ammerngau levemo, bi pledöp petegom, e lä bitopam alik litom lit lektinik in köls difik, pötöl alüpiko. In yel 1893 ekömoms mens za 30.000 se läns difik vola, se Nelijän, se Melop, e l., in pledöpi, ninöl pösodis 2000. 1894 äkömoms visitels, e visitals le'nobik za 45.000. In ob ämekom pled ninpedi somik, keli leno ofegetob, e vipob sikodo alikane, al logön bitopami at legretik. Des Höritz vegobs ali Stein-Irresdorf. Iso stadom stajöp su plad öt, kö istadom elso motöfadomil ela Franz Maria Thugut, tatan löstänik, pemotöfom 1734, jäfipolal lä Tomän e yeads votik, 1794 dünal senedikosa, äledunom kligi ko Fransän, ägeotridomöz 1797 kodedü Napoleon, ädeilom in Vün (Wien) 1818, 5 ul, 29 id. Vegobs ali Neustift-Quitosching, täno ali Honetschlag, pesevik dubü jenavestigel sulübömänik Anton Pangerl se top at. Kömöbs ali Schwarzbach-Stuben. Iso, in Schwarzbach, e Mugrau binom meinem mäkabik grafitina bömänik. Des iso meköbs flanovegoti ali Friedberg in motöfatopi Simon Sechter'a, notüfel, e musigateorel bizuglik, pämotöfom 1788, 10 ul, 11 id. Des Schwarzbach-Stuben vegobs ko ferot ali Stögenwald, kö nilü seistom pag Hossenreith, motöfatop ela Adolf Martin Pleischl, niveraprofesan in Prag e Vün, kiemal gretik, datuval kükaplemi maülik. Des Stögenwald kömöbs ali Oberplan, motöföp poedala sulübömänik Adalbert Stifter. Sulübömän labom nogo poedeli, Yosef Rank, pope'penädel, pemotöfom 1816, 7 ul, 10 id. in Friedrichsthal in Bömänfot, 1848 kopanel netalasalamefa deutik, elifom in Vün, pato pesevik dubü pagajenots omik: „Aus dem Böhmerwalde“. Adalbert Stifter, penädal, e poedal pemotöfom 1806, 10 ul, 23 id, 1849—65 julakonsälel in Linz, ädeilom in Linz 1868, 1 ul, 28 id. Des Oberplan vegobs ali Salnau, finastajöp ferota. Sui'golobs des is ali Plöckenstein, ali lak balüdno. Des lak muton nogo xänön ba düpi su lakavöli legeilik, kö stadom mebamal, belig geilik ele Adalbert Stifter. Lisamöbs vödis dagleipälik: „A. Stifter, dem Dichter des Hochwald“ (A. Stiftere, poedele lefota), diso stadoms vöds: „An diesem Ager, an diesem Wasser ist der Herzschlag des Waldes! Lieg' in hohes Gras gestreckt, schaue sehrend nach der Felswand,“ („Len yebaplad at, len vat at binom ladaflap fota! Seistob etenöl in yeb geilik, logob levipo ali klifavöl!“) Su ge'flan stadoms vöds: „Errichtet 1876—1877,“ (peleblimöl 1876—1877). Zümöp lakas sümom mödna, sos dubü visit una laka

at seivobs selednöfis valikas säto, binoms valugiko lesmalik, gretiküna mafom te ba tularis 10, mum omas binom zül jü bals in Bömänfot lölik. Des klifavöl ela Plöckensteinsee's ali Dreisesselberg binoms hols tel. Dreisesselberg, e Hohenstein binoms lukilogöps, ove mel 1332 mets, len top, kö kokömoms mieds länas Bömän, Bayän, e Löpolöstän. Ropob bepenami, al leadön pükön poedeli ito, Ad. Stifter'i. Konedom: „Vilob tenüdön, pünis tel fotabobas glümo-magifik et, dukön bü logs lisämele klienik. Plöposös obe, te ba dila milid magi jönik, vetosenik et fotanebelas at al denu-givön, äslik polob ito in lad sis tim, in kel pegönos obe, uso al kodötön, e dili pala'drima uso al drimön, keli sül mene alik balna givom, e kösömo pebalöl, drimi yuna, e drimi löfa balid! Om binom at, kel una dela se lads mil lükipom bali, e nüpedom in lani obsa plo tim valik as lün obsa, as jönikün, e soelikün, ed alos lägom flubis, kö äkodötom, as gads aiveböls in magügafäni dagik, vamik Tef voik binom lak. Fötakosits soltüdik peina [pizesbim], e firbima baltonik susidukoms holalonedik baltid'no se nebel Moldava, täno sukom laned maniföfik, koltixänöl dusiko lakabluk; — ab binom seittem foetik glunas dislitik, se nos binöl, ka tail leblägik, deilabed daegik planaglofa milo'yelik, se kel seitoms granoinaglöps mödik edabalöls, äso kapa'boms neredik datovöloks de stab omas, bi fa lömib (silavat) pentüdo'seitoms, pevatükoms, e peröboms glöpik. Fovo seistoms nogo iso ed uso ribems vietik una bima elefalöl, e blögs elensvimöls. Lakabluk dukom feravati blonik, ab söklülik, das le'nidom in solalunid gluna sab vietik äso golinakers, luredo suilunidöls. Veged nonik fa mena'nam, seilön virginik! Susiglofot soltüdik peinas yunik susumom obes po hol tävam, ed edesetridöl des velin blägik gluna oma, stanon len lakaplen nogo blägikum. Seu soelöfa dibik älovekömom obi alikna, somödna, e viliko äsusixänob al laki märik. Klöf pespanöl, nen plif soelik bal seistom müedik bevü klifems düfik, pasimöl fa peina'tan soltüdik, daegik, e fefik, se kel ülstam teldo-soelik susispanom gleipöpi (Schaf) ne'bima'lamik, äso kölüm soelik, vönik. Kolü fota'tan at suxänom pendiko klifateat, äso mön gedik, vidöl al lüodis alik fefi ot köla, te peködotöl dubü dribs zadik musiepa glünik, e spälo pegloföl de bläg firbimas, kels abu de geil somik donilogoms so-smalik, äso malepa'kebs. I livobregoms lemödna

döftü stab, e lefaloms doni in laki; sikodo lukilogöl ovü om logon seistön ve völ etaflanik in kofudam lejekik stamis bäledik peviötöls, simöls vatis dagik, in stad lüvik vieto-litik. Deto susiglofom laka'völ granoina'nufüni legretik, panemöl „Plöckenstein“; nedeto zi'göbomok in nuf molik, pestadöl de firafot geilük, e palove'veadöl me klöf glünik musiepa feiniktin. Bi in basin at leno vienom vien, takedom vat nemufiko, e fot, e klifs gedik, e sil deselogoms se dib oma, äso se gläta'lok tuvemik, blägik. Ove om stadom spadil silayuleba dibik, baltonik. Kanon, timülön iso dela'lonedük, e sienön, e ton nonik tupom tikis, disöls da ladäl, ka ba fal firuka un, u luvok una lu'gila. Mödna äsaxänom tik bal, ed öt, if äsiedob len jols at: — vio binom natalog neklänöfik, kel lenlogom obi, — leblägo —, palovöl fa flom, e log'abob klifa, pasimöl fa logahel firas dagik — linedo vat nemufik, äso dren efestoinöl. Zi lal, pato kolü Bayän seistoms fots gretik, nebelaklug teldik no pevisitöl, soelik, sa blukile oma bevü bäks vidik vegöl, klifavöli teldik lumuföl, ko sireps mil nidöls in Sol, e diso'vidöl fotameidi teldik dela'nide: lasamasäl lunidik foeta mänifodik. At binom bal tefas tel, büo pepenöls. Lovegolobsös al tef telid. Binom i vat, abu flenliko, o. b. tan litöl Moldava, äso plösenomok des geilapün fotazuga at palenlogom, abu ba holis bals kolü lefüd. Me fotabäks väpoyulebik nogo nidikumöl, seistom peklämöl in nebelatuls, veitoi logiko, balüdno litafad, täno tan luffitöl, e fino silefazön vidik zü jopöp elesnalöl fotabugas dagik —, täno büfo nulio luimom vulis blägik firas, süfonom su timils in nebeli litik, pesuflapöl äso log zadik in zilügöl fotadag. — Nebel kolpolom fotavate tävöl feilis lotik, e meidis glünik, e su bal atas, äso su velinakujab seistom top smalik ko nem jönik „Friedberg“ (Püdabel*). Des iso, po nid blefik, flumom vatablelasilef denu in jadis yesuitafota (Jesuitenwald), täno kinbela (Rienberg), e fino pafeslugom dubü gur diabanamöna (Teufelsmauer). Pün, des kel kanon, lovülogön ti soveito, vio iso papenos, gon fotajisona at, binom montialakased difalik, al lenlogön des nebel äso kübäd lutoyulebik, kel

*) In Friedberg pemotöfom i Andreas, Freiherr von Baumgartner, (pemotöfom 1793, 11 ut, 23 id), profesan füsüda (natava), tataman löstänik, e nolal, gretaval in Vün, 1848 dünal meinema e bumass maniföfik, 1851 teda e feba, isnebo i jü 1855 finanotas. Edeilom 1865, 7 ul, 30 id, lä Vün in Hietzing.

vebom len siem löpikün una fota'tana vidik. Litöps Friedberga logoms kolü sulüvestid su ruini, e lödans ota nemoms omi Tomasgipfel, u Tomas'turm, u baliko St. Thoma (Ruine Wittinghausen), e sagoms, binom sölagredom ülbäledik, in kel ilödoms vöno montials lejekik, kodo nu pefemagügöl-la, e no kanom, föfalön dti yels mil, ifi voboms len om solalunid, e stom. Mödna esiadob in dels fögolik in mönavobäd bäledik, elisamöl buki elöfö, tö elielöl yunasenis löfik, su'vulülik, elogöl da litöpis esebregöls al sili yulebik, ud elenlogöl nimilis golüdik, kels egonoms neb ob in stags; u pla valika ata tö nebejäfiko e sofiko elusenöl solalunidi muedik, kel eseitomok su mönis, e stoinis — — mödna, e viliko ästebob, sägo ven no äsevob fäti utas, kels läto äbelödoms pladi at smaltügöfik — — —.“

„Fortschritt auf allen Gebieten des menschlichen Wissens!“

Das ist die Lösung unserer Zeit und Kultur;

Religion nicht neben unserem Leben!

Unser Leben selbst Religion!

Gott in uns!

Gelebt sei (gemäß) Jesus Christus!

Bourey 7. 11. 16

Sr. —

Förderlicher Weise um die Weltsprache Volapük als wahre Weltsprache zu stempeln, hat sich der Verfasser entschlossen, in Bälde ein neues wissenschaftliches Werk in dieser Sprache erscheinen zu lassen, betitelt:

„Das Erdenwallen des Genius“,

„Theoretische und praktische (religiöse) Beiträge zur Volksbildung und zum internationalen Menschentum und Menschenwürde“,

dessen Inhalt hier schon wiedergegeben wird, und zwar:

Vorwort

1. Fortschritt in der Geschichte und wahre Kulturarbeit
2. Der freie Wille
3. Moses, Brahma, Buddha und Christus
4. Was ist Volkskultur?
5. Aberglaube
6. „Zug nach Westen“, (Ursprung und Beginn jeglicher Kultur)
7. Das Reich der Töne
8. Zählen bis 10 in 25 Sprachen
9. Wie sich die Völker begrüßen.

Gott segne unser anerkannt großes Friedenswerk, jedermann aber möge eifrigst mitarbeiten am Wohle der ganzen Menschheit! Das walte Gott!

